

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOW:
- AŞGABAT ŞÄHERİ HALKARA DEREJEDÄKİ SYÝASY WE İŞEWÜRLIK MERKEZINE
ÖWRÜLÝÄR. DÖWREBAP DESGALARY BILEN HAÝRANA GOÝYAN PAÝTAGTYMYZ
BÜTIN DÜNÝÄDE PARAHATÇYLYGYŇ, YLALAŞYGYŇ, HALKLARYŇ ARASYNDА
DOSTLUGYŇ HAKYKY MERKEZI HÖKMÜNDE YKRAR EDILDİ.

ZAMAN

INTERNATIONAL MEDIA
TURKMENISTAN

26-njy may, 2023. Belgisi 21/1535

NETIJELI DÖWLETARA GATNAŞYKLAR ÖSDÜRİLÝÄR

24-nji maýda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Russiya Federasiýasynyň Türkmenistanda taze bellenen Adatdan daşary we Doly ygyýarly ilçisi Iwan Wolynkini kabul etdi. Ol döwlet Baştutanymyza ynanç hatyny gowşurdy.

Diplomat wagt tapyp kabul edendigi üçin hormatly Prezidentimize tüş ýürekden hosalygyny bildirip, Russiya Federasiýasynyň Prezidenti Wladimir Putiniň mähirli salamyny ýetirdi. Şunda Russiýanyň Türkmenistana bilen däp bolan dostluk, hoşniyetli goňşasylyk gatnaşyklaryny ygraldygy tassylanlydy.

Hormatly Prezidentimiz hoşniyetli sözler üçin minnetdarlyk bildirip, RF-niň doly ygyýarly wekiliniň ýokary diplomatik wezípä bellenilemgi bilen gutlady hem-de netijeli döwletara gatnaşyklaryň mundan beýlak-de pugtalandyrylmagyna gönükdirilen jogap-

kärlí wezipesinde üstünlikleri arzuw etdi. Döwlet Baştutanymyz Prezident Wladimir Putine mähirli salamny beýan edip, ýurtalarymyzyň arasyndaky dostluk, ynanyşmak, özara düşüşümek ýorelgelerine esaslanan gatnaşyklaryň häzirki wagtda dürli ugurlar boýunça üstünlikli ösdürilýändigini nygtady.

Duşuşygyň dowamında türkmen-rus syýasy dialogyny okgunly ösdürilýändigى, ýokary de-rejedäki özara saparlaryň amala aşyrylyandygы, ministriklärleriň, pudaklaryň dolandyrlyş edaralarynyň ugrı boyunça yzygiderli gatnaşyklaryň alnyp barylýandygы bellenildi. Parlament ugry

boýunça hyzmatdaşlyk giñedilýär, Daşary işler ministrikläriniň arasynda yzygiderli esasa ge-ñesmeler geçiriliýär. Türkmenistan bilen Russiya ikitaraplaýyn görnüşde bolşy ýaly, abraýly halkara we sebit guramalarynyň çäklerinde de netijeli hyzmatdaşlyk edýärler. Sunuň bilen baglylykda, hormatly Prezidentimiz ýurdumyzyň bitarap daşary syýasatyny we ählumumy parahatçylygyn, howpsuzlygyn, durnukly ösü-şin úpjúñ edilmegine görnükdirilen halkara başlangyçlaryny hemise goldayandygy üçin rus ta-rapna minnetdarlyk bildirildi.

Duşuşygyň dowamında söwda-ykdsady ulgam türkmen-rus hyzmatdaşlygynyň ili tutulan ugurlarynyň hatyrnda bellenildi. Bel-leniliş ýaly, köp ýyllaryň dowamında Russiya Türkmenistanyň esasy söwda hyzmatdaşlarynyň biri bolup duryar. Nebitgaz pudagynda,

shele hem awtoulag senagaty, gämigurluşyk, aviasiýa ulagy, gazhimiya we beýleki ulgamlar da oñyn netijeler gazanyldy. Hyzmatdaşlygyn ähli ugurlaryny gursap alýan şertnama-hukuk binidagi kemala getirildi. Şunda ýurdumyzy bilen Russiya Federasiýasynyň sebitleriniň arasynda goni söwda-ykdsady gatnaşyklarynyň işjen ösdürilýändigى we onuň özara bähbitli ikitaraplaýyn hyzmatdaşlygyn üstüni ýetirýändigi kanagatnamma bilen bellenildi. Muňa Tatarystan Respublikasy, Sankt-Peterburg şäheri, Astrahan oblasty we Russiya Federasiýasynyň beýleki sebitleri bilen ýola goýlan netijeli ozara gatnaşyklary mysal getirmek bolar.

Gazanylan ylalaşyklary we hyzmatdaşlygyn mümkinçiliklerini iş yüzündé durmuşa geçirmekde ikitaraplaýyn hökümetara topara aýratyn uly orun degislidir. Toparyň işi netijeli hyzmatdaşlygyn diwersifikasiyalash-dyrlygmagyna ýardam bermäge, ony taze, gelgezi uly ugurlara çykarmaga, işewür dü-zünlériň ugrı boyunça gatnaşyklary höwse-lendirmäge gönükdirilendir.

Ynsanperwer ulgamlary hyzmatdaşlyk hem döwletara gatnaşyklaryny möhüm we aýrylmaz bölegi bolup durýar. Bu ugurda bielek-däki işiň báý tejribesi topandy. Şunda bilim, ýlym, medeniyet we saglygy gorayıs ulgamlaryndaky gatnaşyklara aýratyn orun degislidir.

***

Sol gün hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Beýlik Britaniýanyň we Demirgazyk Irländiyanyň Birleşen Patışaly-gynyň Türkmenistanda taze bellenen Adat-dan daşary we Doly ygyýarly ilçisi Stiwen Konlony kabul etdi. Ol döwlet Baştutanymyza ynanç hatyny gowşurdy.

Diplomat mähirli kabul edilendigi üçin hoş-sallyk bildirip, Onuň Alyjenaby, Patışa Karl III we Premyer-ministr Risi Sunagyn mähirli salamyny ýetirdi hem-de Beýlik Britaniýada özygtyýärly ösüş ýoly bilen ynamly öñe barýan Türkmenistan bilen däp bolan dostlukly gatnaşyklaryny we netijeli hyzmatdaşlygyn mundan beýlak-de pugtalandyrylmagyna aýratyn ahyňiet berilýändigini belli.

Hormatly Prezidentimiz myhmany gady-my we myhmansönyň türkmen topragynda mübarekläp, dostlukly ýurdumyzyň ýolbaşçylaryna iň gowy arzuwlaryny beýan etdi hem-de Stiwen Konlony jogapkärlí wezípä bellenil-megi we Türkmenistanda işe başlamagy bilen tüsý ýürekde gotlady.

Döwlet Baştutanymyz ýakynda Onuň Alyjenaby Karl III we Sha zenanaya tæk geýdirmek dabarasyna gatnaşmak maksady bilen, Londona iş saparyny amala aşyradygyny bellap, saparyny dowamında görkezilen myhmansöýerlik üçin Beýlik Britaniýanyň Hökümetine minnetdarlyk bildiridi. ■2

AJAÝYP BAÝRAMÇYLYKLAR DABARALY BELLENILDİ

Ýurdumyzyň umumybilim berýän or-ta mekdepleriniň uçurymlyr üçin soňky jaň kakyldy. Watanymyzyň ähli künjeklerinde belent maksatlara ýetmäge ruhanan ýaş oğlan-gızlaryň on müňbercisinin durmusyndaky ýatdan çykmajak waka – okuň ýoljyň tamamlanmagyna baýrýlanan baýrýmçylık çä-reteri geçiřildi. Olar mekdeþ ülläründä ähli ul-gamlarda özlerini kâmlılaşdırmaç için ýtgýbarly binada öwrulen köptaraplaýyn bilm aldylar.

Sohňa jaň ajajyp mekdep döwreniň tamamla-nandygyny, sol bir wagda hem durmuşyň jogap-kärçilikli gapysyndan gadam başyandugyny ala-matlandırıjan, ýaşlarıň juwan klaplyrun süjii arzuwla besleýän özboluşluý baýramdy. ■3

ULAG DIPLOMATÝASNYŇ ÜSTÜNLIGI

Hormatly Prezidentimiziň başutan-logygynda Beýlik Ülpek ýolun häzirki zaman talaplyra laýyklykda gaýtadan dil-keltmekde, ýurdumyzy sebitde iň ulag-logis-tika merkeze ôwürmekde uly işler durmuşa geçiriliýär. Türkmenistan tarapyndan halkara we sebit derejesinde ulag-logistika ulgamyň ösdürmek boýunça öňe sürültün başlangyçlar dünög jemgýyetçiliginde giň goldawa eje bolgar. Muňa ğaý-ğakýnda BMG-ňi Baş Assambleýasından gelip gowsan hisob harab hem aýdyňlıgы bilen subut edýär. ■3

«AK ŞÄHERIM AŞGABAT» ATLY HALKARA SERGI GEÇİRİLDİ

24-25-nji maýda paytagtymyzda Aşgabat şäher häkimliginiň hem-de ýurdumyzyň Söwda-senagat edarasynyň guramagynda «Ak şäherim Aşgabat» atly XXII köpüklyr halkara sergi geçiřildi.

Serginiň açylýs dabarasyna Hökümet ag-zalary, Mejlisiň, ministriklärleriň we pudak-laýyn dolandyrlyş edaralarynyň ýolbaşçylary, Türkmenistandyk diplomatik wekilhanalaryny ýolbaşçylary, jemgýyetçilik guramalarynyň, köpcülüklyr habar beris serişdelerinin wekilleleri, paýtagtymyzýň ýaşayşylary hem-de köp sanly myhmanlar gatnaşydlar.

Sergä gatnaşylyrlary sany ýyl-ýyldan artýar. Şolaryny hatarynda okgunly ykdysady ösüse we amatly maya goýum ýağdaýyna eýle bolan ýur-dumyza hyzmatdaşlygы pugtalandyrmaga gyzylklaryna bildirýän daşary ýurt we milli kom-paniýalar bar. «Ak şäherim Aşgabat» sergisi Türkmenistandyk áğırt uly ykdysady, durmus özgertmeleriniň aýnasyna öwrulen paýtagty-myzyň keşbinde, şäher düzümde möcberi we maksadı boýunça deñisz-taýsyz özgertmeleri, onuň iň taze taryhyň, geljekki ösüşini giň gerime-de beýan etmäge mümkinçilik dörédýär. Sergide ýurdumyzyň we daşary ýurt kompaniýalarynyň awtomatlaşdyrylan dolandyrlyş ulgamlaryny

görkezmegine uly orun berildi. Sergi taze tek-lipler bilen tanysyrmak üçin meýdança öwrü-lijip, myhmanlara halk hojalyk toplumynyň dürli pudaklaryny hem-de düzümleriniň gazanan

üstünlükleri, Aşgabadyň senagat, medeni, intel-lektual mümkinçiliği, onuň äigkeit uly durmuş-ykdsady seridesideleri bilen tanysmaga ýardam etdi. «Ak şäherim Aşgabat» sergisiň daşary ýurtlar dan gatnaşylyrlary hatyrnda şähergurlusy we senagat pudagnda, şeley hem ýol-ulag düzümlerinde bielek-däki taslamalaryň amala aşyrylmaga gatnaşyń guramalar we kompaniýalar bar.

Türkmenistanyň esasy hyzmatdaşla-

ry - «Bouygues Turkmen», «Gap İnşaat», «Rönesans Endüstri Tesisleri İnşaat Sanayi ve Ticaret», «Dorožnoye stroitelstwo «Altkom», «Çalik Enerji Sanayi we Ticaret A.Ş.», «Wozrož-denije» önemcilik birlesigi» paydarlar jemgy-yeti gurlusyklar desgalarynyň şekil tasla-malaryny, innowasion işläp taýýarlamalary we tehnologiyalary görkeziler. Solarda suw üpjünçligi, ýyklandyrlyş, ýollaryň gurlusy, dync akmak ýaly ugurlary öz be-yanlyny tapdy. «Interbudmontaż» kom-paniýası tarapyndan taýýarlanan şäher metrosynyň şekil taslamasy sergä gelenlerde aýratyn gyzylklama dörđetdi. Serginiň açık meýdançalaryna «Toyota» we «Hyundai» ýaly öndebarýy öndürjileriň dürli awtoulaglary yerlesdirildi.

Şeley hem bu ýerde işewürlük gatnaşyklaryny ýola goýulmagyna gyzylklanma bildirýän kompaniýalar mümkinçiliklerini görkeziler. Olar dünög derejesindäki talaplara laýyklykda, şäher hojalygynda ulan-maga degisi ekologiya taýdan arassa ulgamlara hem-de enerjia tygsyltajy tehnologiyalar, seýlighä zolaklaryna niyetlenen intellektual düzümlere degisi taslamalara aýratyn ahyňiet berýärler. Bu bolsa şäherde amatly ýaşy-durşum şertleriniň dörđetmäge we tebiyatı goramaga, ählumumy ekologiya meseleleri oýlanysylyk çözümagé mümkinçilik berýär.

Santosda Peläniň aramgähi açylýdı

■ Dünjaniň üç gezek çempiony Peläniň jaňlanan ýerinde onuň ýadigärlik açylýdı. Bu baradaky habar nekropolyn saýtunda ýerleşdi.

Çaý obasyna gezelenç

■ «Dragon Well» çäj meýdanlyr bilen meşhurluk gazañan Meljlawu dünjaniň çäj obasy hasaplanan. Hýataý Hançzou şäherindäki Günbatar kölü töwereginde - hówürtge sekilli depelerde oba ýasaşulyular tarapyndan ösdürilip ýetişdirilgen çägýň dörlü görnüşini görmek bolğar. ■5

Turinde çempionlar ütgemedi

■ Wolejbol boýunça Yewropa Çempionlar Ligasında hem erkeklerin, hem-de zenantaryň arasında çempion ütgemedi.

Stambulda 2-nji iňlis-italýan finalý

■ UEFA Çempionlar Ligasında finala çikan topalar belli boldy. Yarım finaly jogap oýnunda «Manchester Sit» «Real Madrid» 4-0 hasabynda utup, güýçli garşudaşyny ýerlişle sezewar etdi. ■8

TOKAÝDA gadymy şäherleriň üsti açyldy

Alymlar Gwatemaladaky gür tokaýda üç ýerlik taryhy bolan 417 sany gadymy şäheriň üstini açyldar.

Amerikan hem-de gwelemalaty arheologlar şäherleriň arasında jemi üzünlüyü 177 kilemterrlik ýolun bolandygyny mälim etdiler.

Bu açus gadymy Maşa medeniyeti barada täze maglumatlary öwrenmäge mümkünçilik berer. Alymlar ýuze çykarylan şäherara ýolları, suw desgalarıny we ola hojalyk infrastrukturasyny. Orta Amerikada ýışaýan halkarň häzire čenli çok edilisinden has ösendigini görkezgändigine ünsi çekyärler.

Gür tokaýlarıň aşagydan müñerlerde ýuldan bari gizlenip ýatan gurlsruşlar ösen radar tehnologiyası arkaly ýuze çykarylyp, kartalaşdyrylypdir. Bu açusyň Amerika yklamyň taryhy baradaky häzire čenli mälim bolan maglumatlary ýügtedip biljezdigi bellenilijär.

Arheologlar topary 2015-nji ýyländan bari bu ýerin kartasyny taýjalarý hem-de gadymy ösümlik dünjäsini öwremek üçin arheologik kartalarň taýjalarlanmagynda esasy tekniki usullaryň biri ha-saplanýan lıdar tehnologiyasından peýdalananjar. Alymlarň aymaklaryna gör, bu tehnologiya gadymy beniteri, howdanlar, piramidalary, ýollar we beýleki gurlsruşlary görğemäge mümkünçilik berdi.

Gwatemala şäherindäki San Carlos universitetiniň ýlmı işgari, arheolog we makalyan billekdi awtorý bolan Enrik Hernandez has köp iş geçirilen ýagdaýda bu açusyň Müşir piramidalary ýaly ähmiyetli açus bolup biljezdigiň belledi.

Muhammetnur ATAÝEW, Türkmenistanyň Döwlet energetika institutynyň mugallymy.

Sanly pul çykaryylar

Yewropayı Merkezi bankynyň (ECB) dolanlyjylar geñesiniň agzasy Fabel Panetta sanly ýewronyň gelék 3-4 ýylä dolanlygya goýberilip biliňejidigini belledi. Emma zerurık bolan ýagdaýda adaty banknotalary dolanlygından aýrulmajakdygyny aýtdy. Yewropayı Merkezi banky sanly ýewronyň beýlekli ýuntaryň merkezi bankarynyň sanly pullary bilen billekde ulanylyp biliňmegi üçin ABŞ, Anglia, Şweýsarıja, Kanada, Yaponiya we Şweýsarıja döwletteriniň Merkezi banklary bilen ýakyn dan hyzmatdaşlyk edýär. Banky wekili sanly ýewronyň ulanlyjylara dolulugyna uýtgarly we töwekgelçiksiz töleg seridesi bolup hujamat etjezdigiňi bellegärler.

Yewropa Billelesişi sanly ýewronyň çykarylaşdygyny 2020-nji ýylä noýabrynda mälim edipdi.

Mundan ozal Haýtyý Merkezi banky «e-CNY» atly sanly pulu dolanlysga goýberipdi. Häzirki waqtta köp itatlı iň şäherlerde ýörejän we töleg seridesiň ýugry barha giňejär. Yurdun Gundun, Szýansu, Hebeý we Siçuan ýaly wela-üatlarynda sanly puldan peýdalanylýär. Haýta resmi sanly pul birligini durmuşa geçirime 2014-nji ýylä girishipdi. İlkini gezek sanly pul 2020-nji ýylä dört we-laúatda ulanşa goýberildi.

Rahyberdi GYZYLOW, Türkmen döwlet malýe institutynyň talyby.

Yzygiderli maşk etmek keselleriň öñünü alýar

Fransýada geçirilen barlaglarý birinde yzygiderli maşk edýän zenanlarda parkinson keseliň ýuze çykmak ähtimallygyň has az gabat geljändigi ýuze çykaryldy. Parizdäki Inserm ýlmı-barlag merkezinin alymlarynyň mundan ozalerkeleňin arasında geçirilen barlagında sport bilen yzygiderli meşgullanjan erkeklede parkinson keseliň ýuze çykmak ähtimallygyň 21 göterim azdygy anyklanypdy. Lukmanlar sport bilen mesgullanmagyň zenanlara täsirini hem övrenmek maksatly bilen barlag geçirdiler. Bu barlag

geçirmek üçin ortaça ýasy 49 bolan 95 mül 354 meýletinçи zenanı övrenildi. İşiň başynda meýletinçleriň hic birinde parkinson keseli ýokdy. Olar otuz ýyllap yzygiderli barlagdan geçirildiler. Barlagda zenanlardan günün dowarmyndaky fiziki işjerligi barada soraldy. Meýletinçleriň fiziki işjerligi baş toparale bölündi. Netijede, iň köp fiziki işjerligi bolan zenanlarda parkinson keseliň alamataryny 25 göterim azdygy anyklandy.

Uzak ýyllap dowam eden işiň netjeleri baradaky ýlmı makala «Neurology» žurnalında çap edildi.

Gunça DURDYÝEWA, Türkmenistanyň Oğuz han adyndaky Inžener-tehnologiyalar universitetiniň talyby.

NETIJELI DÖWLETARA GATNAŞYKLAR ÖSDÜRILÝÄR

Başlangyjy 1-nji sahypada.

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedov Onuň Alyjenaby, Patya Karl III bilen söhbetdeşlikde onuň Türkmenistana ozal amala aşyrın saparyny ýakymly duýgular bilen ýatlaşdyrygyny aýdandygyny we ýurtlarymyzny arasyndaky gatnaşyklaryň munden beýläde depeginli ösdüriljekdige özera ynam bildirilendigidir.

Duşuşygyň çäkerlerinde köpugurly turkmen-britan dialogynyň häzirki ýagdaý we geljeji baradaky pikir alysmalarыň dowamında hormatly Prezidentimiz we Beýlik Britaniýanyň doly ygytyýarly wekili umumy bähbittlerde, döwlet ösüniň ileri tutulýan urgurlaryna laýyk geljän özera bähbitti hyzmatdaşlygyny soňky ýyllarda gazanylan yókary dereşesini kanagatlanma bilen ngytadylar. Bellenilishi ýaly, Türkmenistan bilen Beýlik Britaniýa birnâce ugurlarda netjeli hyzmatdaşlyk ed-

ýärler. Döwletara gatnaşyklar özara hormat goýmak, dostluk, düşünişmek esasynda yzygiderli pugtalandyrylýar, syýasy-diplomatik gatnaşyklar işleşeňdirilýär.

Hormatly Prezidentimiziň belleysi ýaly, ýurdumyzyň ykdysadyjetini özgertmek, senagatlaşdyrmak we diwersifikasiya ýoly bilen ösdürmek boýunça kabul edilen maksatnamalary hem-de bu ugurdayk halkara hyzmatdaşlygu nazara alyp, Türkmenistan bilen Beýlik Britaniýanyň arasyndaky sówda-ykdysady gatnaşyklary munden beýläde de ösdürmek üçin áhli mümkinçilikleri bar. Sunuň bilen baglylykta, britan kompaniýalarynyň gazanan üstünliklerini turkmen bazarynda ornaşyrmak boýunça gepleşkileriň geçirilmegini maksadatýa boljakaçqy bellenildi. Energetika, malýe, bank hyzmatlary, atýaçlaryndyr we «ýásyl» tehnologiyalar ulgamlary hyzmatdaşlygyny geljeji uly ugurlarynyň hatarynda kesgitle-

nildi. Mundan başga-da, oba hojalygynda netjeli huzmatdaşlygyny ýola goýlandygyny aýdyldy.

Şeýle hem iki döwletiň we halkyň medeniýet, bilim, sunat we döredijilik ulgamlarynda huzmatdaşlyk elmegi üçin giň mümkinçilikleri bardygly bellenildi. İlci Türkmenistanyň Yewropa ýurtlary bilen syýasy-diplomatik, sówda-ykdysady, medeni-unsanperwer gatnaşyklaryň hemmetaraplaýun ösdürilmegini möhüm ugur edinýän netjeli syýasatyna ýokary baha berip, Beýlik Britaniýanyň işewür toparlarynyň geljeji uly turkmen bazarynda öz ornun giňeltilmäge gazyklarına bildirýändiklerini bellenildi. Diplomat Üstüne yüklenen wezipäni ýerine yetirmek üçin uylasny gaýgymajakdygyna we ykdysady maksaşyrligyny munden beýlä-de işjeňleşdirmek, ynsanperwer ulgamlary döwletara gatnaşyklary hemmetaraplaýun çuňlaşdyrmak üçin áhli tagallalary etjezdigine ýandyrdy.

EWEREST dagyna çykdylar

Hytaýlı hünärmenler topary Ewerest da-gyna çykyp, ol ýerden buz we gar nusgalylaryny aýdyldar. Şeýle hem dagyň çür de-pesine golaj ýerde oturduyan meteorolojiä bekediniň tekniki ýagdaýyna seretdiler. Hytaý 2017-nji ýylde Tibet platosunda ýlmı barlag-lary geçirimek üçin bu taslamany durmuşa geçirip başladyp. Bu taslamanyň çäkerlerde sebitiň tebiyatı ýlmı taýdan ównerlýär. Meteorolojiä bekediň 8 mün 830 metr beýliklide ýerleşdirilipdir. 12 aýzaly topar bu bekedde gó-zeggilik edenden soňra dagyň çür depesine - 8 mün 848 metr belentlige çykdylar.

Ol ýerden alnan gar we buz nusgalylary ho-nay hapatajan täsirler, Şeýle hem taze hapatajuylar barada maglumat toplamaǵa ýardam eder.

Hytaý bu ýerdäki meteorolojiä beke-diňi geçen ýyl gurupdy. 2019-nji ýylde bolsa, amerikan we iňlis hünärmenler bilen biletlikde 8 mün 430 metr beýliklide beket gurupdy.

Dagyň üstündäki buz gatlarynyň galnyly-gunu ölçmek üçin ösen radar tehnologiyasını bilen üpjün edilen beket Aziýadaky we on-dan köp derjany suw bilen üpjün edjän dag gerišlerindäki howa we buz gatlary barada maglumat almaga ýardam eder.

Hytaýlı alymlar ýlmı taslamanyň çäkle-ride. Yer ýüzüniň inňi beýlik dagyň 5 mün 200 metr hem-de 8 mün 800 metr beýliklide däki alyragyna 8 sany meteorolojiä beke-dini gurmagy meýilesidirýär. Bu beketlerň dördüsü 7 mün metreden ýokarda bolar.

Rejepmuhammet NURMUHAMMEDOW, Türkmen döwlet binagälik-gurlyşk institutynyň uly mugallymy.

Kosmosa çykan ilkinji arabystanly zenan

«SpaceX» kompaniyasynyň «Falcon 9» raketasy hem-de «Dragon» kosmos gämişi arkaly 4 adam Halkara kosmos bekedine üçuryldy. «Axiom Space» hususy kompaniyasynyň amala aşyrıñ syýahatynda şol toparda bar bolan Raýan Barnawi kosmosa çykan ilkinji saud arabystanly zenan hökmünde adyng targa ýazdyrdy.

Şeýle hem kosmosa çykanlarý arasunda Barnawiň idezi Ali al-Kami hem bar. Saud arabystanly astronawtlar bilen bir hatarda NA-

SA-nyň ozalky astronawty Peggy Wilson hem-de işewür Jon Shoffner bu syýahata gatnaşdy. Saud Arabystanynyň Kosmos edarasy geçen ýylň sentjabrynda «Görüs 2030» taslamasynyň çäkerlerde kosmos mak-satnamasynyň ýola goýlandygyny mälim edipdi. Bu maksatnamada kosmos sena-gatyandıň peýdalamanak we bu ugurdayk ýlmı işlere goldaw bermek göz ökünde tutuljar.

Astronawtlar Halkara kosmos bekedinde 8 gün bolarlar. Dürli ýlmı işlere gatnaşak saud arabystanly astronawtlar gönüň ýaglym arkalı 12 mün talyba hem sapak bererler.

Jennet HUDAÝBERGENOWA, Seýitnazar Seýdi odýndaky Türkmen döwlet mugallymyçlyk institutynyň talyby.

MEKDEP OKUWÇYLARYNYŇ HALKARA ÜSTÜNLIGI

Berkarar döwletiň täze eýgamyňň Galakyjy döwründe ýolmaly-bilimli, giň dünjägaraýşly, dünjäniň öndebarlyj teknologiyalarýndan ezerlik bilen baş çukarýan, watansöyüjü, dünjä dillerini bilýän ýaşlar ke-mala geljär. Arkadagly Serdarymyzny para-satly baştaştanlygynda ýolm-bilim ulgamynda dörediljän giň mümkinçilikler bar. Sunuň bilen baglylykta, britan kompaniýalarynyň 11-nji synp okuwcysy Begzada Annaýew kümüş, şeýle hem 11-nji synp okuwcylary Yakup Annaorazow, Yħlas Jumaýev hem-de 10-nji synp okuwcysy Aýgul Atajanova bü-rünç medal gazandyarlar.

Yurdumyzyň mekdep okuwcylary golaýda

bırnâce halkara bilim bäslesiklerine gatnaşy-şy, Watanymza medallary dolanyp geldiler. Şu ýylý aprel aýyň 30-y - maý aýyň 7-si aralygynda Gazagstan Respublikasynyň Astana şäherinde Russiya Federasiýasyň M.W.Lomonosow adyndaky Moskwa döwlet universitetiniň guramagynda 57-nji Halkara Mendelejew himiýa olimpiadasы geçirildi. Bu abraýly olimpiada dünjä döwletleriniň 21-sinden zehlini okuwcylaryň 113-si, şol sanda Türkmenistandan sağlanan

topar gatnaşdy. Aşgabat şäherindäki Sapar-

murat Türkmenbaşy adyndaky ýöriteleşdirilen umumybilmil berýän mekdep-internati-

nyň 11-nji synp okuwcysy Begzada Annaýew kümüş, şeýle hem 11-nji synp okuwcylary Yakup Annaorazow, Yħlas Jumaýev hem-de 10-nji synp okuwcysy Aýgul Atajanova bü-rünç medal gazandyarlar.

Yurdumyzyň mekdep okuwcylary golaýda

da Litwanya Wilnus şäherinde geçirilen «VILPO - 2023» atly halkara taslama bäs-

leşiginden dört medal bilen dolanyp geldiler. Aşgabat şäherindäki iňlis dili čuňlaşdyrylyp öwrediljän ýöriteleşdirilen 135-nji orta mek-debiň 10-nji synp okuwcysy Şamuhamed Muhammedow bäslesigini baş baýragyna - altyn medala, iňlis dili dersine ýöriteleşdirilen 83-nji orta mekdebiň 9-nji synp okuwcysy Mahmut Mahmudow altyn, dili dersleri çuňlaşdyrylyp öwrediljän 97-nji orta mekdebiň 11-nji synp okuwcylary Orazgül Kuly-jewa bilen Aýnur Beglijewa bolsa kümüs medallara mynasyp boldular.

Yéńy bolan okuwcylar we olaryň mugal-lymlary döredilen giň mümkinçilikler üçin hormatly Prezidentimiz türkmenbaşy adyndaky ýöriteleşdirilen umumybilmil berýän mekdep-internati-

nyň 11-nji synp okuwcysy Begzada Annaýew kümüş, şeýle hem 11-nji synp okuwcylary Yakup Annaorazow, Yħlas Jumaýev hem-de 10-nji synp okuwcysy Aýgul Atajanova bü-rünç medal gazandyarlar.

Yurdumyzyň mekdep okuwcylary golaýda

da Litwanya Wilnus şäherinde geçirilen «VILPO - 2023» atly halkara taslama bäs-

leşiginden dört medal bilen dolanyp geldiler. Aşgabat şäherindäki iňlis dili čuňlaşdyrylyp öwrediljän ýöriteleşdirilen 135-nji orta mek-debiň 10-nji synp okuwcysy Şamuhamed Muhammedow bäslesigini baş baýragyna - altyn medala, iňlis dili dersine ýöriteleşdirilen 83-nji orta mekdebiň 9-nji synp okuwcysy Mahmut Mahmudow altyn, dili dersleri çuňlaşdyrylyp öwrediljän 97-nji orta mekdebiň 11-nji synp okuwcylary Orazgül Kuly-jewa bilen Aýnur Beglijewa bolsa kümüs medallara mynasyp boldular.

Yéńy bolan okuwcylar we olaryň mugal-

lymlary döredilen giň mümkinçilikler üçin hormatly Prezidentimiz türkmenbaşy adyndaky ýöriteleşdirilen umumybilmil berýän mekdep-internati-

nyň 11-nji synp okuwcysy Begzada Annaýew kümüş, şeýle hem 11-nji synp okuwcylary Yakup Annaorazow, Yħlas Jumaýev hem-de 10-nji synp okuwcysy Aýgul Atajanova bü-rünç medal gazandyarlar.

Yurdumyzyň mekdep okuwcylary golaýda

da Litwanya Wilnus şäherinde geçirilen «VILPO - 2023» atly halkara taslama bäs-

TEMMÄKINIŇ ZYÝANLY TÄSIRI

Häzirki döwürde ýurdumyza temmäkä garşy görse-mek boýunça biraýlygygä dowamında ýara-guzycyelendirmek, sadgyn durmus ýörelgelerini ýukarýa eýdejir. Yaşlarýnýn turkmeniň milli szaz gurallaryny çal-magy we olarýn milli medeniýetiniň öwrenmegi üçin áhli mümkinçilikler dörediljär. Yurdumyza munuň üçin sazçyluk mekdepleri hereket edýär. Şolarda terbiyelären hem-de bilim alýan ýaşlar ýoz ukýp-başarnyklaryna daşarý ýurtlarda gürkezmäge mümkinçilik alýarlar. Golaýda

tümiziniň gymmatlyklaryndan ugur alyp terbiye-

lemek ugurda giň tagallalar edýär. Yaşlarýnýn turkmeniň milli szaz gurallaryny çal-

</div

KAZAN FORUMY: özara hyzmatdaşlygyň täze ugurlary

Soňki ýllarda hormathy Prezidentimizňiň başıstanlıgynda dünýä döwletleri hem-de halkara we sebit guرامалары bilen hyzmatdaşlyk gatnaşylaryny ösdürmäge uly gyzklarına bildirilýär. Şonuň netjesinde biziň ýurdumyzyň wekiyetlerini daşary ýurtlardaky halkara forumdary maslahatlara yzyqiderler gatnaşyalar. Ine, ýahy-ýakunda Tatarstan Respublikasynyň Kazan şäherinde «Russiya - İslam dünýäsi: KazanForum - 2023» XIV halkara ykdysady forumy ge-

ciřildi. Onuň işine Türkmenistanyň Ministrler Kabinetinň ýányndaky Ulag we kommunikasiýalar agentliginiň Baş direktoriýi ýolbaşçyligindaky wekiilletiň gatnaşy.

Dünýä 84 döwletinden 15 mürne golay wekiilletiň gatnaşmagında geçirilen forumda Türkmen wekiilletiň hususan-da ulag we aragatnaşyuk topumuna degişli plenar sessiyalarla işjeň gatnaşy. Bu sessiyalarda edilen cykylardala bellenilişi ýaly, Türkmenistan özünüň geografik yerlesishi bilen baglylıkda, daşamalaryň global zynjyrny ösdürmekde möhmüň orun eýeleýär. «Demirgazyk-Günorta» halkara ulag ugry bolsa, bu ulgamnyň möhmüň düzüm bölegi bolup durýär. «Demirgazyk-Günorta» ugry boýunça amala aşyrylýan gatnaşlaryň mölmön bölegi bolan Gazagystan-Türkmenistan-Eýran transmilli polat ýolunyň işe girizmegi bilen, yurdun ustaşyr akymlardaky logistikasynyň mümkincilikleri has-

da täsiri boldy. Házırkı wagtda Türkmenistanyň «Demirgazyk-Günorta» halkara ulag geçirgesi baradaky ylaşyga gosulmay bilen bagly degisi işler alnyp barylýär.

Şeýle-de forumyň gün tertibine «Russia bilen Türkmenistanyň arasında senat, ulag we logistika pudagynda hyzmatdaşlygy ösdürmek üçin infrastruktura şerteri» aty aýratyn sessiya girilip, bu ugurlarda ikitaraplaysyň hyzmatdaşlygyň meseleleri alnyp maslahatlaşyldy.

«Russiya - İslam dünýäsi: KazanForum» halkara ykdysady forumy 2009-njy ýıldan bari geçirilip gelinýär. Russiyanýň sebitleri bilen ýslam dünýäsiniň ýurtalarynyň arasında hyzmatdaşlygyň meselelerini bilelliðäki taslamaları durmuşa geçirilisini, sówda-yldysy, ýlm-tehniki, medeni-durmus ugury özara hereketleri alyp maslahatlaşmagyň meýdançasy hasaplanýan bu cärelere dostlukly ýurtyrlaryň gyzklamalary barba atyp, orun geografiýasy ýýlsasyн gireýär.

Türkmenistanyň döwletimiz hem Russiya Federasiýasynyň Tatarstan Respublikasyny bilen işjeň hyzmatdaşlyk edýär. Tatarstan Respublikasynyň ýkdysady taýdan ösen sebitteriniň biridir.

2023-nji ýylýň 8-nji aprelinde Türkmenistanyň tarihyndan ýazýlmaça, Tatarstanýny arasynda diplomatic gatnaşylaryny yola goýlanguyna 31 ýyl boldy. Şu döwrük içinde dörlü ugurlar boyunça döwlet, halk bâbittili işleriň birnägesi durmuşa geçirildi. Türkmenistanyň Ministrler Kabinetinň ýányndaky Ulag we kommunikasiýalar agentliginiň Baş direktoriýi M.Çakyewiň, Russiya Federasiýasynyň Tatarstan Respublikasynyň Başştutany Rustam Minnihanow bilen geçirilen duşsynda, hususan-da, hâzırkı döwürde ulag düzümniň ösdürilmegine göründürdi.

Akjermal SÖHBEDOWA,
Türkmen döwlet binagärik-gurşyşk institutynyň mugallymy.

ULAG diplomatiýasynyň üstünligi

Başlangyjy 1-nji sahypada.

Birleşen Milleter Guramasyň Baş Assambleyası her ýylýň 26-nji noýabryny «Bütindünýä durnukly ulag günü» diýip yylan etdi. Birleşen Milleter Guramasyň Baş Assambleyası tarapyndan ulag we kommunikasiýalar ulgamynda degişli Kararnamanyň kabul edilmegi türkmen halkyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedowyň halkara başlangyçlaryny mynasyp dowam etdirýän döwlet Baştutanyň ýolbaşçyligindya durmuşa geçiriliýän ulag sýasyatynyň hem-de ulag ulgamydaky öre sürülýän ählumunu ähmiyetli tekileriň dünýä jemýyetçiliginiň giň goldawyna eýe bolýandygynyň subutlamasydyr. 2014-nji, 2015-nji, 2017-nji, 2021-nji, 2022-nji we 2023-nji ýyllarda Birleşen Milleter Guramasyň Baş Assambleyasynyň ulag ulgamydaky kabul edildi. Soňki ýllarda Tatarstan ulag we kommunikasiýalar ugrı boýunça halkara ähmiyetli möhmüň çäreleri geçiriliýän erine hem-de bu ugurda giň hyzmatdaşlygy ösdürmäge kuwwat-lyreleriniň birine öwrüldi.

2020-nji ýyla durnukly ösüş ugurda BMG-niň Gün tertibi bilen baglylıkda ulag ulgamynýň ösdürilmegine aýratyn ünsietyberlyär. Türkmenistan ulag BMG-niň düzürleri we beýleki iň halkara ulag guramalary bilen işjeň hyzmatdaşlyk saklaýar. Türkmenistan durnukly ulag meseleleri boýunça BMG-

niň Baş Assambleyasynyň Kararnamasyň taslamasynyň işlenip düzülmegine we östürlyk ylgyndymagyna işjeň gatnaşy. 2022-nji ýylde BMG-niň Nyý-Yorkdaky merkezi edarasynyň ýánynda «Durnukly ulag boyunça dostluk topary» döredildi we bu merkez orde tehniki sekretariatyň wezilerini ýerine ýetirýär.

Hyzmatdaşlygy ileri tutulýan ugurlary-

dürlümegi möhmüň ähmiyete eyedir.

Yol-ulag ulgamynyň köpügury östürlyk miň ykdysadyňiň östürmeğil aýryzmalyň düzürm bölegidir. Arkadagly Serdarymyzyn Berkarar döwletiň täze ýämynyn Galakyntyň döwrümeyde halkara ulag pugtalandyrmak üçin amattyň şerteriň döredilmegi, ýurdumyzy yklýmara ugurlar boyunça möhmüň halkara geçirgelg öwrümek bilen bagly tagallar Prezident maksatnamasynda öz beýanyны tapýar. Ulag-kommunikasiya ulgamynda demir ýol, awtomobil, deňiz, howa ulaglarýny maddý-enjamalaryn binyadyryny pugtalandyrmak boyunça amala aşyrylýan giň möcheri milli mak-satnamalar we hereket edýän ulag geçirgelerini giňeltmek, sebit we dünýä sówda-ykdysady gatnaşylarynyň çırılışyrligyna itergi berjek täze geçirgeleri döremek babatda meýlhamalar bu ugurlary halkara hyzmatdaşlygy işlenip dördürmek nazarlayar.

Umuman, Garasýz Watanyzymyň dünýäniň ykdysady taydan uly depgin bilen ösen döwletleriniň hataryna çykarmakda, miň we döwlet mak-satnamalaryn amal etmekde, ýurdumyzyň ykdysady kuwwatyny pugtalandyrmakda, şeýle hem zähmet öndürjiliğiň ýorlanyrmakda ýurdumyzyň ulag we aragatnaşyuk pudagy aýratyn orunda durýär.

Gübagt AMANMEDOWA,
Türkmenistanyň Inžener-tehniki we ulag kommunikasiýalary institutynyň talyby.

SIAN SAMMITI: hyzmatdaşlyk üçin möhüm başlangyçlar

Şu ýylýň 18-19-njy mayýnda Hytaý Halk Respublikasynyň taryhy Silan şäherinde «Merkezi Azýya - Hytaý» sammiti geçirildi. Onuň işine hormatty Prezidentimiz hem gaňaşdy. Döwlet Baştutanyzymyň bu sapary hoşnýti, dostluýu diplomatik gatnaşylaryny 31 ýyl bari dumaşa geçirjän Türkmenistanyň bilen Hytaý Halk Respublikasynyň arasyndaky gatnaşylaryny sebitleriniň başbaba tehniki hyzmatdaşlygy üstünlilik alnyp barylýandygyny nobatdaky subuthamasyna öwrüldi. İki ýurdun arasynda sówda-ykdysady, ulag-logistika, ýanyg-energetika boyunça hâzırkı güne čenli gol çekilen ençeme resminalar hereket edip, ikitaraplaysyň gatnaşylaryny täze sahpalaryny emele getirdi. Hyzmatdaşlygyň täze tapgry bolsa, «Merkezi Azýya - Hytaý» sammitinde badalaq aldy.

Bu İki ýurdun arasyndaky gatnaşylaryny köpüraplaysyň gönülsüde üstünlikli döwam etdirilgändiň görkemde Umuman, «Merkezi Azýya - Hytaý» sammiti altýtaraplaysyň hyzmatdaşlykda täze sahpany aýdy. Sammiti netjeleri boyunça 54 ýlasylk gazandyly, hyzmatdaşlyk başlangyçlaryň öre sürüldi, şeýle hem 19 sany hyzmatdaşlyk mehanizmi we hyzmatdaşlyk meýdançasy öredildi. Mundan başsa-da, 9 sany köpüraplaysyň resminama gol çekildi.

Düuşygyň döwamında altýtaraplaysyň hyzmatdaşlygyň esasy meseleleri boyunça gyzkyndan bildirilip pilik aýşlydy. Sunuň bilen birlikde, ozal gazanylyndan döwletlerata ylaşyklaryny ýerine ýetirilishine seljeme we syn berildi. Gelekki bilelliðäki işi işlerit tulutýan ugurlary kesgitlenir. Yoluk derejedäki duşusyga gatnaşylarynyň çırılışyrligyna itergi

başlangyjy 1-nji sahypada.

2022-2023-nji okuw ýylýnda paýtagtymza 9 müz 876 üçyrm umumy bilim edaralaryny tamamlayar. Okuwylyary Ahal welaýatynda 10 müz 271-si, Balkan welaýatynda 7 müz 132-si, Daşoguz welaýatynda 17 müz 342-si, Lebab welaýatynda 19 müz 295-si, Mary welaýatynda 17 müz 966-sy orta mektepleriň ugurlary.

Yoluk önde, olara ýurdumyzyň ýokary okuwy mekteplerinde bolşy ýaly, daşary ýurtaryň bilim okaklarynda hem bilimlerini döwam etmek üçin giň mümkünçilikler döredildi. Bulgarý ahlesi «Döwlet adam üçindir!» diýen şygarda jemelený durmuş ugurlary ýasyatasyň netjeleridir. Şol ýörögänini esasy ugurlary Watanyzymyň ösmejine we rowaçlanmagyna goşantı goşmaça uýlyk nesilerryň sagdyngyyny, terbiyesini, bilimini hem-de uýkp-başyrmalaryny ýorlanyrmakda, şeýle hem zähmet öndürjiliğiň ýorlanyrmakda ýurdumyzyň ulag we aragatnaşyuk pudagy aýratyn orunda durýär.

Umumybilim berýän orta mektepleriň on iki ýyllyk bilime geçirilmegi, ýas nesilň ýolde we bilime höweslendirilmegi, temen-

laşyklar bolsa alty döwletiň arasyndaky gatnaşylaryny esasyň beridir.

Go çekilen resminaların hatarynda senagat-maýa goýum babatda we söwä-ykdysyda hyzmatdaşlygy beriktik, sanly sówda, infrastructure we inženerçilik-gurşyş, veterinaría we getirilende hem-de alnyp gidiñde ösümüllerini karantiniň babatda tehniki hyzmatdaşlyk, işewüller geňesini döremek boyunça hyzmatdaşlyk gatnaşylaryna öwrüldi.

Şeýle-de Hytaý Halk Respublikasynyň

gatnaşylaryna öwrüldi.

Umuman, hormathy Prezidentimiz

bu sammiti

çäherelerde köp sanly başlangyçlar bilen çykyş etdi. Döwlet Baştutanyzymyň çykyşynda Merkezi Azýyanı we Hytaý ulag, ýanyg-energetika, şeýle hem ýaşlar ul-

gamynda hyzmatdaşlyk etmäge çağyry.

Hormathy Prezidentimiz altýtaraplaysyň gatnaşylaryny 19sanperwer uguru,

ýagny ylm-blism, sport we ýaşlar ur-

una úns berip, Merkezi Azýya ýurtaryny

Forumyny guramak Türkmenistanyň ýaşlarınyň halkara hyzmatdaşlyk babatdaky tejribeleriniň has-da artma-

gyna oýın täsirini yetirir.

ösdürmek bilen, Merkezi Azýya ýurtaryny we Hytaý ýaşlarınyň Forumunu guramak Türkmenistanyň ýaşlarınyň halkara hyzmatdaşlyk babatdaky tejribeleriniň has-da artma-

dymak hemde ony many-mazmۇn tyádan baýlaş-

dymak ugurda tagalla edýär.

Umuman, hormathy Prezidentimiz

bu möhüm başlangyç yurdumyza gli-

gerim alan «Ýaşlar barada döwlet sy-

yasatı hakynda» Kanunýň iş ýüzünde

durmusa geçirilgändiň nobatdaky

subuthamasına öwrüldi. Hormathy Prezidentimiz

altýtaraplaysyň gatnaşylaryny

öwrüldi. Hormathy Prezidentimiz

altýtaraplaysyň gatnaşylaryny

öwrüldi. Hormathy Prezidentimiz

altýtaraplaysyň gatnaşylaryny

öwrüldi. Hormathy Prezidentimiz

altýtaraplaysyň gatnaşylaryny

öwrüldi. Hormathy Prezidentimiz

altýtaraplaysyň gatnaşylaryny

öwrüldi. Hormathy Prezidentimiz

altýtaraplaysyň gatnaşylaryny

öwrüldi. Hormathy Prezidentimiz

altýtaraplaysyň gatnaşylaryny

öwrüldi. Hormathy Prezidentimiz

altýtaraplaysyň gatnaşylaryny

öwrüldi. Hormathy Prezidentimiz

altýtaraplaysyň gatnaşylaryny

öwrüldi. Hormathy Prezidentimiz

altýtaraplaysyň gatnaşylaryny

öwrüldi. Hormathy Prezidentimiz

altýtaraplaysyň gatnaşylaryny

öwrüldi. Hormathy Prezidentimiz

altýtaraplaysyň gatnaşylaryny

öwrüldi. Hormathy Prezidentimiz

altýtaraplaysyň gatnaşylaryny

öwrüldi. Hormathy Prezidentimiz

altýtaraplaysyň gatnaşylaryny

öwrüldi. Hormathy Prezidentimiz

altýtaraplaysyň gatnaşylaryny

öwrüldi. Hormathy Prezidentimiz

altýtaraplaysyň gatnaşylaryny

öwrüldi. Hormathy Prezidentimiz

altýtaraplaysyň gatnaşylaryny

öwrüldi. Hormathy Prezidentimiz

altýtaraplaysyň gatnaşylaryny</p

DÜNYÄ HABARLARY

gysga setirlerde

► «Twitter»-iň täze baş müdüri. «NBCUniversal» amerikan mediakorporasiýasynyň satuu boýunça öñki müdürü Linda Yakkarino «Twitter» kompaniyasynyň baş müdiri wezipesini eýledi. Bu barada Elon Mask sosial torundaky sahypsýnda habar berdi. Kompaniyanyň eýesi Mask onuň biznes amallaryna úns berjekdigiňi belledi.

► Alym suwuň astynda ýaşady. Günorta Florida universitetiniň professorı Jozef Ditrı suwuň astynda uzak wagt ýaşamakda rekord goýdu. Alym Floridanın kenarýaka suwuň astynda 1-nji martdan bari ýaşap geljär. Emma Ditrı munuň bilen kanagatlanmakçy däl, ol suwuň astynda 100 günüläp galmak isteýär.

► Deñiz seýgħiň açıldı. Abu-Dabiniň Yas adasynda tasin deñiz seýgħiňi açıldı. 180 mün inedördül metdren gowrak meydanda guşlardan, súýrenjilerden we süýdemdirijerden ubarat deñizlerin we ummanlyry 100 münden gowrak jandary mesgen tuttdi. Seýgħiňi 25 million litr suw üçin nijettenen dünjäniň iň uly akvariumyu yerleşejär.

► Dünjaniň iň gyymat doñdurmasy. Ginnesiň rekordlar kitabyň wekili wekili Byakuya doñdurmasyň dünjaniň iň gyymat doñdurmasy diüjip ykrar etdil. Agramy 130 gram bolan bu süjüjiliň bir paýj 6 mün 700 dollar. Yaponiýaly öndürüjiliň ýütmagyna görär, bu deserif ügenjilik süjüjiliň, ütgeşik tagamy we ajaýip tezik gurluşy bar.

► «Forbes»-iň paýnamalaryna eýe boldy. «Luminar Technologies» kompaniyasynyň eýesi, amerikalı işewür Ostin Rassel «Forbes» žurnalynyň 800 million dollara golaý paýnamasyny satyn alandygyny açıldı. Bu barada «The Wall Street Journal» habarly çesmetere salgylanyň habar berdi. Bu ýerde gürüş 82% paý barada gidjär.

► Umumy sany anyklandy. Germaniýanın Maýndaky Yohannes Gutenberg uniwersitetiniň alymlary Yerde tirannazawrlaryň («Tyrannosaurus rex») náçesiniň ýasandaryny anyklamağa mümkinçilik berjän kompüter nusgasyny işläp düzüdüler. Bärlaglaryň netjelerine görär, olaryň sany 1,7 milliar daň bolupdu.

► «Titanic»-iň ilkinji sanly nusgasý. 1912-nji ýýlda Demirgazyk Atlantikanyň suwunda gark bolan «Titanic» gämisiniň ilkinji sanly nusgasý Beýik Britaniýada dördüldi. 700 mün töwregi fotografiany öz içine atýan bu görwümlü testasma «Magellan» kompaniyasy tarapyndan amala aşyryldı.

► Baýlygyň artdyryd. «Meta Platforms» kompaniyasynyň başlygy Mark Sukebergiň baýlygy birnäçe aýýn içinde 44,3 miliard dollar artdy. «Bloomberg»-iň maglumatyna görär, häzir işewürük baýlygy 89,9 miliard dollar diüjip çatkanlılyar. Indi ol dünjaniň iň baý adamlaryny şanawynda 12-nji orny eýledi.

► Kobeýniň gitarysy satyldy. Amerikan aukson öjii «Julien's Auctions», «Nirvana» aýý-dasz toparynyň meşhur sazandası Kurt Kobeýniň gara elektrik gitarysyň 595 mün 900 dollar saldy. Bu saz guralynyn esasy aýratnylyg onuň ähli ýerine «Nirvana» toparynyň aǵzalarynyň goly çekiliplidir.

► Emeli aň ulanymagyn makullady. Fransiyanyň Konstitusiýa geňeşi Parižde geçirilir Olímpika oýunlarynda howpsuzlugu üpjün etmek üçin emeli aň ulanmagy gözönünde tutýan kanun taslamasyny tassyldady. Bu barada ýurdyň Iceri işler ministri Ze-rald Darmanen habar berdi.

TARYHDA SU GÜN

■ 1938-nji ýýlyň 26-nji maýynda Ilkinji «Volkswagen» zawodynyň düýbi tutuluy. Bu konserniň taryhy 1934-nji ýýlda başlanýar. Şol döwürde halk üçin uly bolmadık, ýtybarly we arzan awtolug öndürmek zerurlygy ýuze çylkýar. Birnäçe ýýldan soň ilkinji «halk awtolugnyň» («woollo» - adamlar, «wagen» - awtolug) birnäçe prototipiň meshur nemes konstruktory Ferdinand Porše döredýär.

G7 TOPARYNYŇ SAMMITI GEÇİRİLDİ

► 19-21-nji maý aralыgynda Yaponiýanyň Hiroshima şaherinde G7 toparynyň sammiti geçirildi. Bu maslahatda dünjaniň ösen ýedi ýurdun ýiderleri meseleleriň giň toplumny ara alyp maslahatlaşdyrlar. Yaponiýanyň Premýer-ministrı Fumio Kiso da sammiti açylýs dabarasında:

de öndebarlyju orny eýetlep, halkara jemgyjetçiliğininiň esasy meselelerinde netijeli hizmatlaşlygy yzygiderli alyp barýar - dijip belledi.

Sammitiň gün tertibinde, ozaly bilen, dünjä ykdysadýytiň häzirki ýağdaýy ara alynp maslahatlaşdyrlar. Mundan başqa-da, G7 toparynyň liderleri garaşsyz daşary syýasta eýerjän Azjatyçyň, Afrikanyň we Latyn Amerikasynyň ösýän ýurtlary bilen gaňtaşyklary giňeltmegiň ýol-

lary, Hindi-Ýuwaş umman sebitiniň ýağdaýy, ýadro ýaragsyzlanmak, ykdysady we azyk howpsuzlygy ýa-

ly birnäçe meselelerin giň toplumny alyp maslahatlaşdyrlar. Sammiti G7 toparynyň wekiliňerden başşa-da Awstralija, Braziliýa, Wýetnam, Hindistan, Indoneziýa, Kuk adaları, Komor adalarynyň bileşegi we Koreya Respublikasy ýaly ýurtlaryň liderleri çağryldy. Olar sammitiň dowamında birnäçe sessiýalara gatnaşdlar we atom bombasynyň pidalaryna bagyslanyp gurlan Paratçulgylar seýgħihine barüp görürler. G7 topary Beýik Britaniýa, Germaniya, İtaliýa, Kanada, Fransiýa, Yapo-

niya we ABŞ ýaly ýurtlary birleşdirgen resmi däl halkara bileşikdir. Şu ýulkı sammiti Beýik Britaniýanyň Premýer-ministrı Riši Sunak we İtaliýanyň Premýer-ministrı Jorja Meloni ilkinji gezek gatnaşdu. Bilermenteriň aýtmagyna görär, bu syýasy çäräniň Hirosimada geçirilmege Yaponiýanyň ýadro ýaragsyzlanmak meselesinde işieri rol oýnamak işlejändigini görkezjär. Bu ýedi ýurd dünjä ykdysadýytiň 10 gösterimini, dünjä ykdysadýytiň 10 gatra golaýyny emele getirjär.

Dolandyryjy partiýanyň ýeňsi

► 21-nji maýda Gresiýada geçirilen parlament saylawlarynda Premýer-ministrı Kiriakos Misotakis iň ýolbaşçılıglyndaky merkezi sagcy «Taze demokratia» partiýasy 41% ses bilen öndeligi eýeledi. «Taze demokratia» partiýasyň iň ýakın basdeşi 20%-den gowrak sese eye bolup, ýerliše sezewar boldy. Bu, öñki Premýer-ministrı Aleksis Siprasyiň Öüs bileşegine (SYRIZA - PA) degişlidir. Şeýlelik bilen, «Taze demokratia» partiýasy parlamente 145 orna, SYRIZA - PA bolsa, 72 orna eye boldy. Şeýle hem cepçi PASOK partiýasy - Özgeriler hereketi (seseriň 12%-inden az) - 41 orna, Gresiýanyň Kommunistik partiýasy (7,20%) - 26 orna, saggy «Greek karary» (4,46%) - 16 orna eye boldy.

300 orunlyk bir palataly parlamente Gresiýanyň ýokary kanun çykaryjy organyna gözegçilik etmek üçin 145 orun ýeterlik däl. Zerur orunlary

sany 151-e ýetmeli. Partiýanyň lideri haýsdyr bir partiya bilen bileşlek gurmajakdygyny eyám mällim etdi. Partiýanyň lideri iýün aýynýy ahrynda

geçiriljek saýlawlaryň ikinci tapgyrynda parlamentde derur orunlary eýelemäge mümkinçilik berkedjigine ynanýar. Sesleriň köplüğü dolandyryjy partiya garaşsyz hökümət gurmaga mümkinçilik berer.

Hytaý dünjäde iň uly awtomobil eksportçysy boldy

► Hytaý şu ýýlyň birinji ýärige indiň Yaponiýadan we Germaniýadan öne geçip, ilkinji gezek dünjäde iň uly awtolug eksportçysy boldy. Hytaý öndürülerini 1,069 million awtolug iberry, Yaponiýa bolsa su ýýlyň birinji ýärige 1,047 million awtolug eksport etdi.

«Tesla China», SAIC, «Chery», «Geely», «Great Wall Motors», «Changan» we BYD Hytaýň iň uly awtomobil eksport edjileleriniň hataryna gırıry. Häzirki wagtda SAIC iň uly hytaý awtomobil eksportçysydy, MG breed bolsa bu ýokary görkezjäi üly goşant goşyár. Eksport edilen her üç awtolugnyň biri SAIC kompaniyasy tarapyndan öndü-

riliý. BYD kompaniyası 58 mün birlük bilen dokuzluq orny eýeledi.

Şu ýýlyň ýanwar-aprel aýy aralыgynda Hytaýň awtomobil kompaniya-

riy jemi 1,37 million awtolug eksport ettiler. Hytaýň awtolug öndürüleriniň assosiasiýasynyň maglumatlaryna

göre, aprel aýynda eksportuň aýlyk mörberi geçen aý bilen deňesdirilende 3,3% we ýýlyk hasabında 170% ýokarlanyp, 376 mün birlige yetdi.

Birinji ýärige Hytaýň eksport edýän ilkinji on ýurdunlyk hataryna Russia, ABŞ, Meksika, Beýik Britaniýa, Belçika, Yaponiýa, Awstralija, Germaniýa, BAE we Koreya Respublikasy gırıry.

Hytaýň ýeli awtomobil assosiasiýasy su ýýlyň ahrynda čenli Hytaýdan awtomobil eksportynyň 4 miliona ýetjekdigiňi Clarkson. Eger su depgin saklansa, Hytaýň Yaponiýadan öne geçip, 2023-nji ýýlda dünjäniň iň uly awtomobil eksportçysyna öwrülmegi áhtimal.

UMUMY PETEK MAKULLANDY

► Belçikada ýurdun hemme ýerinde jemgyjetçilik ulaglaryny ähli görnüşleriniň hizmatyndan peýdalannak maksadı bilen umumy petegi gırırmak makullandy.

Indi hökümət ulag gatnalwary operatorlary bilen şeýle ýol petegiň elýterler niýryny alyp maslahatlaşdyr. Şeýle petegiň bahasynyň 7 ýewrodan geçmejekdigiňi gar-

sýlyar. Ol bir günüň dowamında awtoluslary, tramwaylary we otolarý hizmatyndan peýdalannma mümkinçilik berer.

Öñ Brüsselde girizilen «Bru-Pass» atly şeýle petek düzgüň ilata paýttagda we onuň eteklerinde jemgyjetçilik ulaglaryny ähli görnüşten peýdalannma mümkinçilik berýär. Şeýle ulag eyám Awstri-

yada we Germaniýada hereket edýip, Belçikanyň habar beris serişdeleri ýazýar.

Hapalanmany 80% azaldyp bolar

► 2040-nji ýýla ýerini Yer togalagynyň plastik bishapalanmany 80%-e čenli azaldyp bolar. Bu barada BMG-niň Daşky gurşaw maksatnamasynyň bilermenteni (YUNEP) mälim edýärler. Bilermenter polimer galindylaryna garsy görsej - howa, tebiga we jemgyjetçilik saglygyna yetirýan zýyanlı täsirini azaltmagy hasabına dünjä yıldızlaryna tölkünlörler dollar peýda getirjekdigiňi öne sürýärler.

Hasabatda artýkmar, galaplamarlardan we ýok halatýnda da orüp boljak beýleki öñürlerden ýüz öwrümegiň tutus dünjäde plastik bishapalanmany azaltmak baba ilkinji ädimligi belleniley. Mundan beýlakki çareler plastmassa öñürleriniň ýäytänen işlenilmesini hem-de gäytänden ulanymagyn ýolcarlıdynday, seýle-de, polimer materiallaryň ekologiya tayýandar assala alternatiwalar bilen çalşylmagy öz içine alýar.

YUNEP plastik senagaty bilen bagly döwlet syýasatyndaky öñegidişlik

gäytänden işlenmäk, galan bölegine esasy plastik öñürlerine salgylamay salgylamayça we plastmassa cýkarmak üçin esasy çig mal bolan gazylap alynyň ýangylýiň öñürülliği üçin subsidiyalary ýatymagy hasabına gatnaşda.

Plastiginiň ekologiyası tayýandar has arasa alternatiwalarına geçmek üçin ýýlda 65 milliard dollar töwregi gerek bolar, ýón bol mukdar global plastik senagatyň ýýlyk cýkajylaryna ýatymagy hasabına gatnaşda.

YUNEP-iň hasabyna görär, geljekki 20 ýýlyň dowamında plastik bishapalanmany 80% azalmayı 3 trillion dollardan gowrak zýyanlı öñünü alyp, 500 million tonna CO2 zýyndylaryndan dymaga mümkinçilik berer. Hasabatda plastiginiň az mukdarına geçmegiň, esasanan, pes girdişi ýürtüda 700 mün iş önumü döretmäge mümkinçilik berjekdigi görkezilär.

► Dünjäniň üç gezek çempiony Pelaniň jaúlanan ýerinde onuň ýadýgärligi açıldı. Bu baradaky habar nekropolyn saýtunda ýerlesdi. Pelaniň aramgähine iş gürleri sagat 9:00-dan 12:00-a čenli we 14:00-dan 18:00-a čenli aralyklarda zýurat edip bolýar. Aramgähine giriş tölegsiz, ýöne öñünden nekropolyn saýtunda geljek wagtyň belletmeli.

Meşhur futbolçynyň jesedi salnan tabyt onuň

öz istegine görär, «Ekumenika» nekropolynyň çägindäki ýörte gurlan aramgähde goýuldı. Dälizlik girelesi Braziliýanyň hem-de onuň 1956-nji ýýlda ilkinji gezek çýkyş eden «Santos» futbol klubynyň baýdaklary, şeýle hem Pelaniň elini düşüne goýup, aýaqnyň astynda topaklaşan tylla reñli heýkelini bilen bezilepdi. Futbolçu geçen ýýlyň 29-nji dekabrında San-Paulunyň hassahanalarynyň birinde ara-

Gymmat bahaly zatlary yzyna gaýtarmakçy

► Hindistanyň Höküməti 1947-nji ýýlda 1947-nji ýýli aralıkydakı döwürde Beýik Britaniýa äkidleken «Koh-i-nur» gowherini we beýleki mührlerge gymmat bahaly artefaktlary yzyna gaýtarmak boýunça uzak mülletleyen diplomatik maksatnamany ýola goýýär.

Beýik Britaniýanyň «The Daily Telegraph» neşriňin distanyň ministri we diplomat derejedäki işgärleri çekiler. Bellenilişi ýaly, bu Beýik Bri-

tanýa artefaktlary gaýtarp bermek bilen bagly iň uly talap bolup biler. Maksatnamany şu ýi işe gizmek meýlidesdir. Hindistanyň Medeniyet ministregiň metbut şeretary Gowind Mohan gymmat bahaly zatlaryň yzyna gaýtarmalayný ýýldanPremýer-ministr Narendra Modiniň syasatynyň möhüm bölegidigini belledi.

Ilkinji sürüjisiz awtobus gatnap başladы

► Beýik Britaniýada «Stagecoach» atly sürüjisiz awtobuslar synaq hökmünde ýola çykdylar. Olar Şottlandiýanyň paýtagty Edinburg bilen Faý etrabyňny arasynda ýolagylary gatnadalar. Bu barada ýýldan «Evening Standard» neşriňinde habar berilir. Kompaniya sürüjisiz awtobuslary «CAVforth» meýilnamasynyň çäklerinde 2025-nji ýýla čenli synagda geçirilmesi.

Awtobuslar sürüjisiz diülip atändyrılsa-da, işgäri boýup, birinjisi ulag seridesini gözegçilikle salkaylar, ilkinji-si bolsa, müşsiderlere hizmat edip, petek satýr.

- Biz Şottlandiýanyň gündogarlıda sürüjisiz awtobuslaryň ilkinji tappgryry işe giridik - diülip, «Stagecoach UK»-nyň dolandyryj direktory Karla Stokton aýtdy. Ol sürüjisiz awtobuslaryň işe girizilmegini jemiyetçilik ulagynyň össünde taze tapgrydyны sözündiň üstünde goşdy.

bulup, ulaglar sagatda 75 kilometr tizlik bilen hereket eder.

DÜNÝÄDÄKI TÄSIN YAŞAÝYS YERLERİ

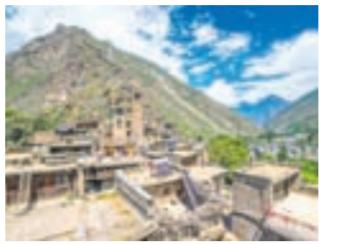
Adamlaryň ýasaýan ýeri barada aýdylarda, adatça ýasaýys jaýy göz öňüne gelýär. Emma dünýäniň birnäçe ýerinde dürlü tebigy şertlerde – sowukda, ýssyda, dagyň depesinde, suwda... ýasaýan adamlar bar. Daşyndan seredeniňde üýtgesik we mümkin däl ýaly görünügändigine garamazdan, ýasaýjylar üçin bu adaty zat. Gelir, dünýädäki täsin ýasaýys merkezleri bilen tanış bolalyn!

Ýakutsk, Rossiya. Arktik telegergi 450 kilometr günortasynda ýerleşyän Yakutsk resmi taýdan dünýäniň iň sowuk şäheri hasaplanýar. Şäherdäki howa gyş aýlarynda ortaça -44 derejede saklanýar. Şäherdäki ýasaýjylar gyş mówsumünde her gün 4 sagat işleyärler wa galan wagı öýde bolýlar. Yakutskyň, takmyn, 300 müt ýasaýys bolup, esasan, dagmagdan känlerinde işleyärler. Şäherde ulag gatnawy seýrek bolup, awtoulaglary 24 sagat işledip goýmaly bolýar.

Cong Khneas, Kamboja. Kambojanjyň demirgazyk-günbataryndaky süjii swily. Tonlesap kölinde yüzýän oba bar. 1997-nji ýyloda YUNESKO tarapyndan biosfera goraghanasy hökmündé hasaba alnan bu oba balykçylaryň mesgeni hasaplanýar. Berilýän maglumatlara gör, yüzýän obanyň 1 milliondandan gowrak ýasaýys bar. 3 müt inedöröldi kilometr meydany tutýan köldé balykçylaryň 200-den gowrak görnüşi ýşaýar.

Kliff, Hytaý. Hytaýyň günorta-günbataryndaky Siçyan welaýtynda ýerleşyän Kliff oba ýasaýyň üstünde we dagyr ełeginde gurlan täsini binagärli emele getirýär. Oba ýasaýjylary gaýalaryň gyrysandyk basgancharlardan ýörüp öýlerine barýarlar. Yerden ýok kary galyp gidýän ağaç basganchalar

2016-nji ýyloda polat basganchak-ly ýodalari bilen çalşyrylyar.

Matmata, Tunis. Demirgazyk Afrikanyň kicijik şäheri olan Matmata ýklýmyň iň gadymy we durky saklanýap galan binagärligi hasaplanýar. Matmata paýtagt şäher Tunisden 30 kilometr uzaklykda, Sahara çölüniň iň çeletide ýerleşyär. Bu ýerdäki jaýlaryň gurlysygynda agra ýa-da daş ulanylman, toprak gatlaklary oçulyplý ýasaýypdyr. Jaýlaryň gapylyr, penjiresi we basganchalary hek bilen aklanypdyr. Şäherin 4 müt töwregi ýasaýys bolup,

zeýtun ösdürüp ýetişdirmek bilen meşgullanýar. Matmata binagärliginiň «Výldyz sôweşleri» (1970 ý) filmindede myhmanhana hökmündé suratlandyrlymagyndan soň, bütün dünýä meşhur bolýar.

Villa Girasole, İtalya. 1930-nji ýyloda italyan binagärligi Ettore Fagioli tarapyndan gurlan «Villa Girasole» çilsyrymly gurlyşu bilen tapawutlanýar. Günebakardan ylharn alnypl gurlan bu bina Gün şöh-

lesine görle aýlanyp hereket edýär. Gün şöhlesiň adama berýen peýdasy göz öňünde tutulup gurlan iki gatlý binanyň beýlikligi 42 metr bolup, «L» harpyna meňzeýär.

Kuber-Pedi, Awstralıya. Gönürtora Awstralıyanyň demirgazygynda, çöliň içinde ýerleşyän Kuber-Pedi dünýäniň opal (gymmatbaba das, element) paýtagt hökmünde häsiyetlendirilýär. Kober Pediniň ýasaýjylary yssy ýa-da sowuk howa şertlerinde ýerasty penjiresiz jaýlarda we gowaklarda ýasaýyarlardır. Şeýlelik bilen olar howa şertiniň täsirlerinden goranýarlar. Şäherçaniň 2 müt ilaty bar.

Ponte-Wekko, İtalya. Arno derýasynyň üstünde ýerleşyän Ponte-Wekko Florensiyanyň iň meşhur köprüsi hasaplanýar. XIV asyrdan gurlan bu köprü dürlü maksatlar bilen ulanylyp gelnipdir. XX asyrdy köprüniň üstünde sôwda öýleri, nahañanalar we hiznat edis öýleri peýda bolup başlayar. Házirka wagtda köprüde sôwda dükünlary bilen bir hatarda ýasaýys jaýlarynyň bolmagy köpcüligkeit ünsüni özüne çekýär. Ponte-Wekko yurdۇñ milli sungat binasy hasaplanýar.

ZAYALANANDYGYNY NÄDIP BILMELI?

Sagdyn durmuş üçin iýimitiň ýaramlılyk möhletiň se retmek öرنi möhümdir. Azykdyr gök öňümler täzeligine iýilende bedeni zerur bolan maddalar we elementler bilen üpjün edýär. Haçanda bu tersine bolanda saglyk üçin howplý jaǵdaǵular ýuze çykyp bilýär. Bütinindüjä Saglygy Gorayýus Guramasynyň (BSGG) hasabatyna gör, zaǵalanan iýimler 200 töwregi kesel töwkelgelçiliğini döredip bilýär. Şol sebäpli azykdyr gök öňümleriň hiline üns bermek esasy şertleriň biri bolup durýar.

Dünýäde iň köp iýilýän iýimlerin biri hem ýumurtga bolup, bu öňüm uzak aralyga äkidelide ýa-da ýssy howada çalt zaýalanýar. Bilermentler ýumurtgany et we süjt ýaly betok çeşmelerinden uzakda saklamalydygyny aýdýjarlar. Ýumurtga sowadyjyda 3-5 hepdeden uzak saklanmaly däl. Bu iýimiň gajnajlandyruňda sowadyjyda 1 hepededen köp saklap bolmaýar. Ýumurtganyň ýaramlydygyny ýa-da zaýalanandygyny ýuze çykarmagyň birnäçe usuly bar:

Jama suw güyüp, ýumurtgalary ýeke-ägekeden suwuň içine salmak ýumurtgany «tanamakda» ulanylýan iň gadym usullaryň biridir. Bu usulda taze ýumurtga suwuň düzbüne çoker, emma kónelem bolsa, suwuň üzündé durar. Zaýalanan ýumurtganyň ýüzmegi içindäki howa ýögüjiniň ululygyny artmagy bilen düşündirilýär.

Ýumurtgany çakan wagtyň ýiti ýsyň burnuňa urmagy hem onuň zaýalanandygynadan habar berýär. Şol sebäpli ýumurtgany bisirmezden öň gabagygyn gözden geçirmeли. Jaýryggyl ýa-da döwügiň emele gelmegi bilen ýumurtga howa gatlagy girip, kükürdiň ýsyna meňzeş ýsyň döremegine gatlagy.

Iň köp ulanylýan usullaryň biri hem ýumurtgany tekiz ga-ba çakup görmekdir. Taze ýumurtgany sarasy tegelek hem ýapıldawuk bolýar, aky kân dargamaýar. Egerde ýumurtganyň sarusynda gülgijeň ýa-da açyk menekler bar bolsa, onda bakteriyalarň döräp başlandygyny görkezýär. Şeýle hem içi düşen ýumurtganyň sarusy bitin bolman, dargap gidýär.

Bilermentler taze ýumurtgany sowadyjyda birnäçe hepdelen zoýalaman saklap boljakdygyny belleýärler. Yöne bellenen möhletiden soň (3-5 hepe) bu iýimiň iýem maslahat berilmeýär.

ÇAÝ OBASYNA GEZELENÇ

«Dragon Well» caý meýdanlary bilen meşhuryň gazanan Meijiawu dünýäniň caý obasy hasaplanýar. Hytaýyň Hançou şäherindäki Günbatar kölüň töwreginde – höwürtge şekilli depelerde oba ýasaýjylary tarapyndan ösdürüp ýetişdirilýän caýyň dürlü görnüşini görmek bolýar. Meijiawu obasynda, esasan hem, uly isleg bildirilýän iň meşhur caý görnüşleriniň biri olan «Dragon Well» ösdürüp ýetişdirilýär. Her ýıl millionlara jahaneerde caý meýdanlaryny synlamak, caý ýgna-lyşyny we önmüçlik pulsatsiyony görmek hem-de caýyň ha-kyky tagamyny dadyp görmek üçin caý obasyna barýar. Caý medeniyeti we caý meýdanlaryndaky tanysydyryş gezelenerleri bilen myhmanlary garşı alyan Meijiawu dünýädäki iň meşhur

ekerançylyk obasyna öwrildi. Obadaky caý meýdanlarynda syýahatçyla üçin gurlan 160 sany kiçiräk ýä bar. Jahankeşde-ler bu öýlerde düşlemek bilen Meijiawu obasynyň taryhy we medeniyeti bilen ýakyndan tapşırıplı bilýärler. Şeýle hem caý dabaralaryna gaňtashy, hytaýlyrarň caý içmek medeniyetiň aýratyňlyklaryny synlap bilýärler.

Caý obasy özünüň «Dragon Well» çäýyndan başşa-da, biloçun caýy, duzly tagamy bilen tanalýan longjing balwyg (oununjak balyga meňzeş caý ýapraklary) ýaly käsede ýüzüp ýörýän caý görnüşi bilen hem meşhurdyr. Soňki ýyllarda obada caý ýapraklary goşulup taýýaranýan naharlar hem peýda bolup başlayadı.

CAGALAR

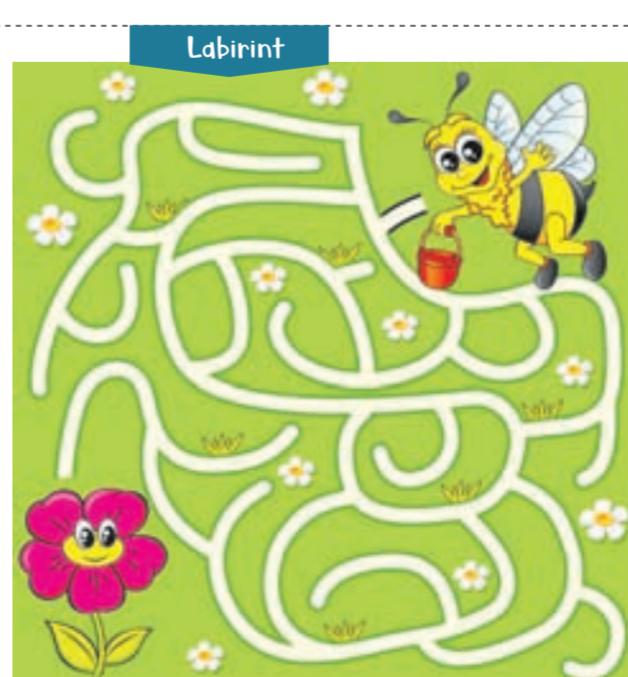
✓ Häzirka wagtda Pashi adasynda 887 sany äpet moai heýkeli bar. Heýkelleriň beýikligi 4 metrden 10-12 metre çenli bolup, agramy 13-82 tonna barabardyr.

PATRAK - çagalaryň söýgülü iýmiti

Kino ýa-da spektakla tomaşa edilende güýmenje iýimti bolan patragy halamajan ýok bolsa gerék. Körpejeleriň hem lezzet bilen iýiň patragy iň gadymy iýimtieriň biri hasaplanýar. Ata Watang Meksika hasaplanýan mekejeweniň 200 töwregi görnüşi bar. Dünýäde iň köp sarplı daneli ekinlerň hatarynda mekejewen bugdaňdan we şalydan soň üçiniň gerde durýar. Hasuly bilen atdaş bolan bu öşümliň dänesiniň halk araysyndaky ýörgünlü ady mekge bolup, esasan, iki görnüşde – gajnadylup ýa-da gowrulup iýilýär. Käbir ýurda mekejewendän süjüllär, çorba we işdäcarlar taýjärlanylýar. Şeýli hem mekejeweniň unundan konider öňüleri taýjärlanylýar. Gözbaşyň amerikan medeniyetiniň iň köpülerinden alyp gaýdýjan bu iýimti XVI asyryda Europewe we Gündogar ürttlaryna ýaúrap başlaýar. Şol ýyllarda Amerika góçup gelen taýjärlar patrak etmek üçin pop atly mekejewen görnüşini ösdürüp ýetişdiripdirler. Olar dürlü dabarałarda mekgäni çiše düzüp iýiň ekenler. Patragy bolsa, otta goýup ýa-da köze gö-

«Adam edebinden tanalar, ýurt – tugundan»

GAÝYBANA SYÝAHAT

Çiliniň Rapanui milli seýilgähi

Günorta Yuwaş ummanyňy merkezinde Üreşyjan Pashi wulkan adasy özünüň Rapanui milli seýilgähi bilen dünýäniň meşhur ýerleriniň biri hökmünde tanalýar. Taryhy maglumatlara görä, 700-nji ýyllarda adda ýaşan polineziýalaryn yançalary üçin «Moai» (ege) atly ägirt uly daş heýkelleriniň oýup ýasapdyrlar. Arheologik barlaglaryň geçirendigine garamazdan bu heýkelleriň náme sebäpende ýasalandyryň entegem sylygyna galýar.

XVIII asyrdy uzak ýurtlardan edilen syýahattaryň netisinde 1888-nji úyluda Pashi adasy Çili döwlétinde birikdirilýär. 1995-nji úyluda YUNESKO-nyň Bütinindüjä mirasyny sanawyna girizilen bu adda polineziýa medeniyetine degişli birnäçe alamatlardan saklanýar. Häzirka wagtda Pashi adasynda 887 sany äpet moai heýkeli bar. Heýkelleriň beýikligi 4 metrden 10-12 metre çenli bolup, birincisiniň ýere gomlüp barýändagy sebäpli, diňe kelle bölegi görünügär. Bu heýkelleriň agramy ululygyna gör 13-82 tonna barabardyr.

Pashi dünýäniň beýleki ýerlerinden düybünden tapawutlanýan adadır. Adanyň töwreginde tokalyklar bolsa-da, Pashide hiç hilî ağaç ýok. Şol sebäpli adda janly-jandarlyk hem käbir görnüşi duş gelýär. Bilermentler munuň sebäbinde adda ýaşanın iňtypli köpelmegi bilen baglanysyndyrilar. Şeýle hem bu ýerde internet birikmesi ýok. 2012-nji ýuldaky iňtazama ýaşuyla, adda 5 müt 800 töwregi ýasaýy bar. Pashi adasynda süjii suwuň hemişelik çeşmesiniň ýokduyu sebäpli bu ýerde ýagyşdan innowasion usullarda içimlik suwy alynyar.

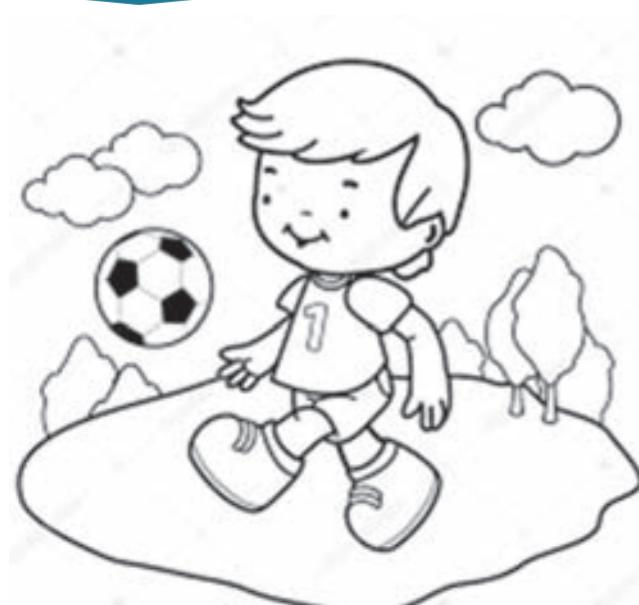
Pashi adasy barmasy kyndygyna garamazdan syýahattaryň ünsüni özüne çekýär. Rapanui milli seýilgähinde gezelenç edjän myhmanlар heýkelleri synlamak bilen bir hatarda adanyň kenarynda dync alýarlar. Adada heýkeller bilen bir hatarda polineziýa medeniyetine degişli birnäçe petroglifler (gagalara çekilen surat) hem bar.

SÖZİ MANYSY BILEN ÖWRENELENI

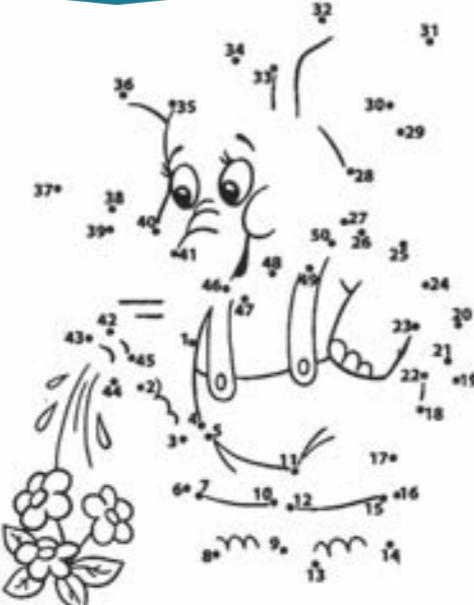
Nakylyň biriniň böleginde jemgyýetdäki özara gaňsaşyklärda esasy orny eýeleýen edep barada söz açylýar. Edep adamy bezeýän, adamkarçılık mertebesini yüze cýkarýan esasy alamat bolup, her bir ynsan öz edep-ekramyny görkezmek arkaly kimdigini aşşaq edýär. Adamy ýakynidan tanamak üçin ilki bilen onuň edebini öwrenmel. Türkmen dilinin düsündürilişti sözlüğünde: «Edep – edep-ekram, terbiye, tertip-düzgün» diýip kesgitleme berilýär. Türkmençilikde salamly bolmak, ulyny-kicini sylmak, ata-enä hormat goýmak, Watany söymek edebiň başy hasaplanýar. Ata-babalarymyzyň miras goýan

durmus kadalaryny endik edinen adam edepli hasaplanýar. Naklylyň ikinji böleginde adamyň edebinden tanalyşy ýaly, ýurduň hem tugundan tanalyandygy beýan ediýär. Tug ýurduň iň esasy nyşanlaryny biri bolup, her bir halk bu gymmatlygyna öz milli aýratyňlyklaryny we ruhy äherelerini sindiripdir. Islenlik ýurdu tanamak üçin ilki bilen onuň parlap duran baýdagyna serediýär. Baýdagydaky alamatları synlamak arkaly şol ýurt barada umumy düşünje emele gelýär. Baýdak halkyň göz-güwanjy bolup, bu gymmatlygyny ýokarda parlap durmaygy ýurduň agzybirliginden we asudalygyndan habar berýär.

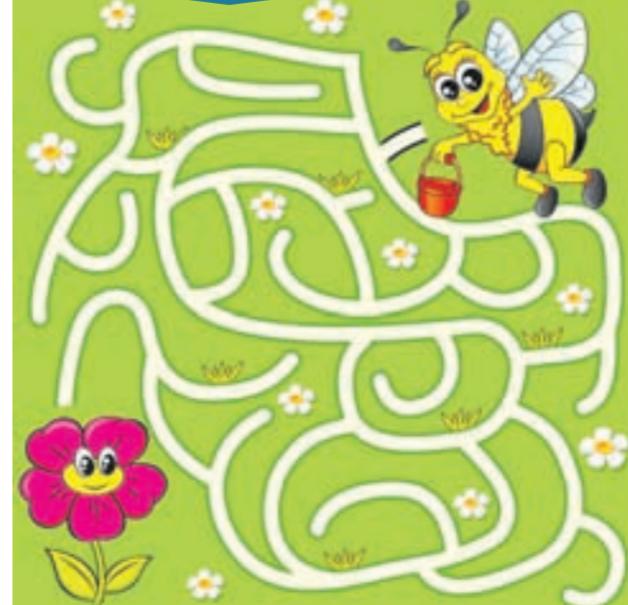
Sekili reňklari!

Sınlary birleşdirin!

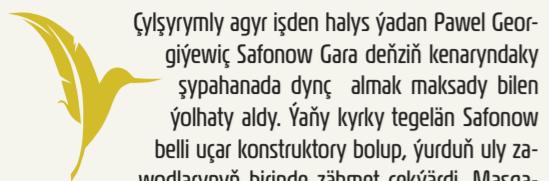

Labyrinth

7 tapawudy tapyrlı

Cylyşrymlı aýr işden halys ýadan Pawel Georgiyeviç Safonov. Garıñeriz kenaryndaky sýpahatada dýnç almak maksady bilen ýolhasty aldy. Yaýfi kyrky tegelen Safonow belli ûcar konstruktory bolup, ýürdüri uly za-wodlarynyň birinde zähmet cekýärdi. Maşgalyasy, bir ogly bolan ussat hünärmeniň işti örän jogapkärdi. Ol gönürtada gowy dýnç alyp, Moskva dolandy. Otty Safonowý doglan, öňüp-ösen we köp ýüllap bu ýerde bolmaky sáherce-siniň üstünden geçýärdi. Şöndä ol mekdep ýyllaryndaky ilkinji söýsiýe Werany vadına saldy. Dogdug depesini küsýän Safonow sáherça aýlanmagy, uzak ýıllardan soň üýtgap, özgeren zattralar gözü bilen görmegi, ýetginjeklik ýyllaryndaky tanyş-bilisiler bilen görnüşegi ýüregini dûwfidi. Safonow ikirijilemän göşaryşy cemedana ýerleşdiřip, awgust aýnyň sabä-sáherlerinde kiçik beketde düşüp galdy-da, sáherça čenli pyýada git-meli dijen karaledi. Oltynyň şakyrdysyndan soň, töwerekli ümstümlik gurşasý?

Ol üzakly gün sáheri aýlanyp, ony tanamady. Sáherde köp zat özgeren eken, onuň gözüne bu sáherçe hamala diýersiň täzeden gurlan ýälydy. Safonowý paýcalydan salan kiçik öleinini duran kócessiniň ýerinde indi uley seýlgäh bardy. Ol kese oturygyda oturup, seýlgähini synladı. Bu kóçanji öñiki durkun-dan, onuň çagalýk ýyllaryndaky görnüşinden nam-nyşan galman eken. Soň wagt Safonowý ünsüni mekdep dosty Witka-nyň ýasan köçen özüne céldi. Ol hakda bir zattral bilmek isledi: «Yoga-da, ol niredék? Yagdayý niçikkä?».

Safonow gözleýän jaýyny tapasoň, ol ýerde ony gartashan aýal garşy aldy:

- Uzakly gurdyryla maşgalasy urusdan soň bu ýerden gögçüp gitdiler. Olar Swerdlowskda ýásayar öýdýän. Witka ol ýerde zawodny direktory bolup işleýär. Iki ýyl mundan öñ zähmet rudsagy döwüründe bu ýere gelip hem giidip. Siz onuň namesi bolýarsyzy?

Pawel Georgiyeviç ünsüli diňläp duruşna, sılapasyny karpyp, başyny sypalady-da, gaýgylý halda başyny ýälykap:

- Men onuň daşyngär garyndaşyndaky biri - diýidi-de, lapykçy halda assyryny bilen bosagadan aşak düsdi.

Indi nıra gitmeli? Seýle-de bolsa, ol kimdir birin görmek umydyny ýitirmedi. Ol kóçanji iň soñundaky Weranyň bir waglary ýasan ýaýnyň galoyändyki dermanhanasy umutman eken. Her niçik de-bolsa, tolgunyp, bu jaýa ýakynlaşdy. Biraz demini dürsemek üçin derekerlerň aşyngady engeldi. Ol maňlaý derini súpür, jaýnyň dûwmesine basdy. Gapyny Weranyň garan ejesi aýdy. Ony birbada lanamadyk Weranyň ejesi:

- Eý, Tahyr Pavluşa, asyl, bu semni? Sag-aman geldi-riñimi?! - diýip, Safonow gujak aýçp garşy aldy.

Diwanda jaýaşlyk oturan Safonow hal-ahwal soraşandan soň Weranyň ejesinden:

- Wera nerede? - diýip soradı.

- Pawluşa, habaryň ýokдум? Indi Wera ýok. Ol söwe-de wepat boldy, şepagat uýasydy - diýip, Weranyň ejesi hamşyky. Şöndä soň, Safonowý östüne dünýä ýykylaný

gurşasý. Ol şaherdeki tomusky garbanyşanalaryň birinde uzak waglap oturdu, soňra ýene-de aýlanmagy çykdy, ýóna híc kime gabat mededi. Ol aşgam sagat ondan işlände ýadaw halda trolleybus duralsaqasy bardy. Birdenben onuň gözleri öñküsi ýaly saklanyp galan bir wagtky okan mekdebine düsüp, çatl adımlar bilen ol ýere ýonealdi. Safonow mekdep

seýlgähinde gezim edip, çagalýk we ýetginjeklik ýyllaryny ýälydy. Soň wagt onuň ýadyna özürini matematiki gelgejine wellilik eden Mariya Petrowna dûsfidi. Matematika mugallymy Safonowý iň gowy görýän mugallymydy. Ýöne ol indi garrap, bütünley ýalızy galypdy. Mugallym zenan seýlgähini bir künjündiki köne ýajda ýaşyärdi.

Seýlgähini jümmüşine aralasan Safonow agaçlarýny aşagydaky kiçijciýi jayý gyzyl perde tutulan penjiresini ölçügi ýagtylygyny görüp, tolgunmadan ýäña demi tutuldı. Olar näçe ýyl bári biri-biriň görmändiler. Ol işi ýerdemedi. Barmýka?

Safonow cekinjeklik bilen bosagadan ätläp, garşyky dâlige girdi-de gapyny kaktı. Jogap bolmansoh aljraýny ýagdayda ýäpik gapyny itdi, ýöne gapy aýlýmady. Ol öz bolşunu halaman, garşyky dâlizili ugry bilen sermenekláp ýyna çykmaýko boly. Sol barmanı hem dâlizili gyrasysa duran bedrä büdräp, ala-sákrydy ses göterildi. Birdenem:

- Ol ýerde kim bá? - diýen ses eşidili.

Bedarıni galdyrmaýky bilen Pawel Georgiyeviç ýzyna garanda, gapynyň işigindigen özüne seredip duran gysga boýly horja zenanyň ýüni aýyl-sayıl görmese-de derrew tanap:

- Mariya Petrowna, bu men tanadyňýzmy? - diýip, ýuwaşyki bilen seslendi.

- Içeri geçiň! - diýip, Mariya Petrowna mylakatlydan agas besi bilen jogap berdi. Pawel Georgiyeviç bedräni ýerde goýdy-da, mugallymynyň gözlerine seredip:

- Tanamadyňý öýdýän. Mariya Petrowna, bu men...

Garry mugallym ony boýdan-başa synladı. Pawel Georgiyeviç ony ýyllaryndaky näderejede özgerdendigi görüp gyan-dy, diñe onuň agaran gysga saçşary gözgüne tanyş göründi.

- Paşa Safonow... Paşa bu semni? - diýende Mariya Petrownanyň sesi sandypy çykdy: - Geçip oturuy, öýüň calam-çaşşaly üçin başyşla! Hany, şu ýere geçiň! Stolru başyna geçirip, Paşa...

- Bolýar, bolý, men häzir! - diýip Safonow, Mariya Petrownanyň ýeke-tär paltoşyniň asylgy duran asyypında ýapynjasyn, sılapasyny gysdryp durka, ýadyýan gürledi. Ýöne ol öñünün edil mekdep okuyusy ýaly aljrap gyarýandygyna dûsünmeýärdi. Olar stolru başyna gedildi. Mariya Petrowna, haýsydyr bir nikire gümälyk bilen ýýlgýryp:

- Bolýar, Paşa, sag-aman geldiňizmi? Tarar ýaly bolman-syň. İş sapry bilen ýerlere dûsünmeýiz? - diýdi.

- Men geçir barýardym - diýip, ol jogap berdi. Safonow gönürtada dýn, alandagyryny aýtmady, sebäbi bu hakda aýtmaktı binimyndy we oňaýsyzdy.

- Häzir bilej, çagy keris... Biraz garşyň, men häzir çagy demläşyň - diýip, Mariya Petrowna ýerinden turdy, birdenem ysgyndan gaçan ýaly ýene-de oturdy-da horja ellerini stolru üstünde goýyp, ynamsız ýýlgýrydý. - Hawa, Paşa... Men asia garaşamokdym, Paşa Safonow...

- Mariya Petrowna, çagy hökmän däl. Men ýaýja aýşam-lyk edindim - diýip, Safonow aljraýny seslendi.

- Ol diñe Mariya Petrowna bilen gürlesip oturmak işleýärdi. Ýöne Mariya Petrowna, ony dillerleýän ýaly, çäýneň alyp, aşşana ýonlenede garry mugallymyny hereketli Safonowuna has aýgyrundi.

- Men häzir, Paşa ... Saňa şeýle diýyänim üçin gaty gör-me. Sen indi...

Ol sózüni soňlamana, aşşana gitdi, demini dursın Pawel Georgiyeviç uludan demini alyp, töwérégine göz aýlady. Öñküsi ýaly saklanyp galan bu kiçijik ýode Mariya Petrowna-

seýlgähinde gezim edip, çagalýk we ýetginjeklik ýyllaryny ýälydy. Hemme zat öñki bolşy ýalydy: stol, diwardaky haly, kitaplardan doly şkaf; stolru üstünde bolsa, syýa çýúyesi, bir top depder hem-de ýkjäm ýittilenen galam-lar ýätyrdi.

Eli cäynekli içeri giren Mariya Petrowna şadyýan halda:

- İne, hemme zat taýýar! Hany, onda Paşa, sen özün hakda gürriň bersene, ýagdaýlaryň niçik? Şeýle-de bolsa, men

nyň bir özi ýaşyärdy. Hemme zat öñki bolşy ýalydy: stol,

Mışa Şehter ýadyňdamy?

- Hawa-lal! Ohä gözüm gidýärdi. Biz sapakdakal onuň «Taťyananyň keşbinde», «Akyl zeraryl hasratdan» ýazar dützümelere alyp okaýärdy.

- Ol žurnalı bolup ýetüdi. Ürdüň hemme ýerine aýlä-nyp, arasında daşary yurtläre-da gidýär, men köplenç, onuň makalalaryny okaýäry - diýip, Mariya Petrowna ýuwaşja gepledii.

- Ol bu ýere geldimi?

- Yok-la.

- Düsňüruk - diýip, Safonow dillendi: - Olary her hay-sy bir ýere dargap gitdiler... Men Witka Snegirew 1940'da zawodýni direktordugyyny eşitdim. Ignatev Senka bolsa uly bir edaranyň baýlygy. Men oňa Moskwa gabat gelipdim. Ol hem gelmedimi?

- Yok - diýip, Mariya Petrowna ýuwaşjanan baş atdy-da:

- Paşa, cayýyň içsene! - diýdi.

- Mariya Petrowna, biziň synypmyzdan bir adam seniň gapyridan garadymy? - diýip, Safonow tolgunyp soradı. - Yogs-a-da, Girişä Samoýlow geldimi? Artist.

- Men ony díň kinoda görüpdim, Paşa!

- Menem. Biň... ol hem gelmedi diýsene onda.

Mariya Petrowna ýuwaşjanan baş atdy-da, - Menem. Biň... ol hem gelmedi diýsene onda.

Mariya Petrowna ýuwaşjanan baş atdy-da, - Paşa, cayýyň içsene! - diýdi.

- Düsňüruk - diýip, Safonow dillendi: - Olary her hay-sy bir ýere dargap gitdiler... Men Witka Snegirew 1940'da zawodýni direktordugyyny eşitdim. Ignatev Senka bolsa uly bir edaranyň baýlygy. Men oňa Moskwa gabat gelipdim. Ol hem gelmedimi?

- Yok - diýip, Mariya Petrowna ýuwaşjanan baş atdy-da:

- Paşa, cayýyň içsene! - diýdi.

- Düsňüruk - diýip, Safonow dillendi: - Olary her hay-sy bir ýere dargap gitdiler... Men Witka Snegirew 1940'da zawodýni direktordugyyny eşitdim. Ignatev Senka bolsa uly bir edaranyň baýlygy. Men oňa Moskwa gabat gelipdim. Ol hem gelmedimi?

- Yok - diýip, Mariya Petrowna ýuwaşjanan baş atdy-da:

- Paşa, cayýyň içsene! - diýdi.

- Düsňüruk - diýip, Safonow dillendi: - Olary her hay-sy bir ýere dargap gitdiler... Men Witka Snegirew 1940'da zawodýni direktordugyyny eşitdim. Ignatev Senka bolsa uly bir edaranyň baýlygy. Men oňa Moskwa gabat gelipdim. Ol hem gelmedimi?

- Yok - diýip, Mariya Petrowna ýuwaşjanan baş atdy-da:

- Paşa, cayýyň içsene! - diýdi.

- Düsňüruk - diýip, Safonow dillendi: - Olary her hay-sy bir ýere dargap gitdiler... Men Witka Snegirew 1940'da zawodýni direktordugyyny eşitdim. Ignatev Senka bolsa uly bir edaranyň baýlygy. Men oňa Moskwa gabat gelipdim. Ol hem gelmedimi?

- Yok - diýip, Mariya Petrowna ýuwaşjanan baş atdy-da:

- Paşa, cayýyň içsene! - diýdi.

- Düsňüruk - diýip, Safonow dillendi: - Olary her hay-sy bir ýere dargap gitdiler... Men Witka Snegirew 1940'da zawodýni direktordugyyny eşitdim. Ignatev Senka bolsa uly bir edaranyň baýlygy. Men oňa Moskwa gabat gelipdim. Ol hem gelmedimi?

- Yok - diýip, Mariya Petrowna ýuwaşjanan baş atdy-da:

- Paşa, cayýyň içsene! - diýdi.

- Düsňüruk - diýip, Safonow dillendi: - Olary her hay-sy bir ýere dargap gitdiler... Men Witka Snegirew 1940'da zawodýni direktordugyyny eşitdim. Ignatev Senka bolsa uly bir edaranyň baýlygy. Men oňa Moskwa gabat gelipdim. Ol hem gelmedimi?

- Yok - diýip, Mariya Petrowna ýuwaşjanan baş atdy-da:

- Paşa, cayýyň içsene! - diýdi.

- Düsňüruk - diýip, Safonow dillendi: - Olary her hay-sy bir ýere dargap gitdiler... Men Witka Snegirew 1940'da zawodýni direktordugyyny eşitdim. Ignatev Senka bolsa uly bir edaranyň baýlygy. Men oňa Moskwa gabat gelipdim. Ol hem gelmedimi?

- Yok - diýip, Mariya Petrowna ýuwaşjanan baş atdy-da:

- Paşa, cayýyň içsene! - diýdi.

- Düsňüruk - diýip, Safonow dillendi: - Olary her hay-sy bir ýere dargap gitdiler... Men Witka Snegirew 1940'da zawodýni direktordugyyny eşitdim. Ignatev Senka bolsa uly bir edaranyň baýlygy. Men oňa Moskwa gabat gelipdim. Ol hem gelmedimi?

- Yok - diýip, Mariya Petrowna ýuwaşjanan baş atdy-da:

- Paşa, cayýyň içsene! - diýdi.

- Düsňüruk - diýip, Safonow dillendi: - Olary her hay-sy bir ýere dargap gitdiler... Men Witka Snegirew 1940'da zawodýni direktordugyyny eşitdim. Ignatev Senka bolsa uly bir edaranyň baýlygy. Men oňa Moskwa gabat gelipdim. Ol hem gelmedimi?

- Yok - diýip, Mariya Petrowna ýuwaşjanan baş atdy-da:

- Paşa, cayýyň içsene! - diýdi.

- Düsňüruk - diýip, Safonow dillendi: - Olary her hay-sy bir ýere dargap gitdiler... Men Witka Snegirew 1940'da zawodýni direktordugyyny eşitdim. Ignatev Senka bolsa uly bir edaranyň baýlygy. Men oňa Moskwa gabat gelipdim. Ol hem gelmedimi?

- Yok - diýip, Mariya Petrowna ýuwaşjanan baş atdy-da:

- Paşa, cayýyň içsene! - diýdi.

- Düsňüruk - diýip, Safonow dillendi: - Olary her hay-sy bir ýere dargap gitdiler... Men Witka Snegirew 1940'da zawodýni direktordugyyny eşitdim. Ignatev Senka bolsa uly bir edaranyň baýlygy. Men oňa Moskwa gabat gelipdim. Ol hem gelmedimi?

- Yok - diýip, Mariya Petrowna ýuwaşjanan baş atdy-da:

- Paşa, cayýyň içsene! - diýdi.

- Düsňüruk - diýip, Safonow dillendi: - Olary her hay-sy bir ýere dargap gitdiler... Men Witka Snegirew 1940'da zawodýni direktordugyyny eşitdim. Ignatev Senka bolsa uly bir edaranyň baýlygy. Men oňa Moskwa gabat gelipdim. Ol hem gelmedimi?

İtalyanyň Kubogý ýarşyşyň finalında «Inter» bilen «Fiorentina» duşusdy. UEFA-nyň ýarşyşynda da finala çikan bu iki klubu Rımdäki duşusygynda «Inter» 1-2 hasabynda ýeňis gazandy. 3-nji minutda Nikolás González goly bilen öne saylanın «Fiorentina» toparyna «Inter» Lautaro Martínes 29-nji we 37-nji minutlarda gollary bilen jogap berdi. 2-nji ýarymda «Fiorentina» topary birnäge amatlyk pulsatardan peýdalanyl bilmedi. Sunulkeda, «Inter» bassyr 2-nji, umulyklary 9-nji ýeňek İtalyanyň Kubogyny gazany, bu ugurda 2-nji ýerdäki «Roma» bilen deňleşdi.

FIFA 2026 Dünýä Kubogynyň LOGOTIPI GÖRKEZILDİ

Ýene-de 3 ýıldan 3 ýurt - Kanada, Meksika we ABŞ tarapyndan bilelikde guraljak nobatda FIFA Dünýä Kubogynyň logotipi (nisanyň) mälim edildi. Şol mynasybetti ABŞ-ny Los Anjeles şähérinde geçirilen daba-rada logotipi FIFA-nyň prezidenti Janni Infantino bilen braziliýaly meşhur futbolçy Luiz Ronaldo Nazario bilelikde mälim etdi. Dabara Infantino: «Bu 3 ýurdum we uly ýekimli hâzire čenli iň uly hem-de ýáýrawly Dünýä Kubogyny garumaga üçin jemleniyäris» diňip, beýanat berdi.

2026-njy ýilda Kanada, Meksika we ABŞ-da geçirilek 23-nji Dünýä Kubogyna 48 ýyngydy gathasız. Ýyngylardır 4 topary 12 topçalar paylanar. Her topçada 1-2-nji ýeri eýelänler hem-de 3-nji orny eýelänleriň iň gowy 8-si ýarşy dowam eder. 39 gün-läp dowam etjek çempionatda 104 duşuşyk geçiriler. Yarşyň çempionyny beli etjek finaly 2026-njy ýylyň 19-nji iyulunda geçirilmegine garaşylýar.

27-nji mayý (şenbe):

Borussia D — Maýns (18:30)

Köln — Bawariya (18:30)

Leipzig — Şalke (18:30)

Florentina — Roma (21:00)

Sewilya — Real Madrid (22:00)

Inter — Atalanta (23:45)

Strasbur — PSZ (00:00)

Lille — Nant (00:00)

28-nji mayý (ýekşenbe):

M. Yúnayed — Fulham (20:30)

Celsi — Nýukas (20:30)

Ewerton — Bornmut (20:30)

Aston Willa — Brayton (20:30)

Lids — Tottenham (20:30)

Lester — West Ham (20:30)

Yuwentus — Milan (23:45)

30-nji mayý (sişenbe):

Ankaragüjü — Galatasaray (22:00)

31-nji mayý (çarşenbe):

Sewilya — Roma (00:00)

(Ýewropa Ligasynyň finaly)

ÝEWROPA DA NOBATDAKİ TARGYRIN IN EASYÝ DÜŞÜŞÝKLARY	
27-nji mayý (şenbe):	
Borussia D — Maýns (18:30)	
Köln — Bawariya (18:30)	
Leipzig — Şalke (18:30)	
Florentina — Roma (21:00)	
Sewilya — Real Madrid (22:00)	
Inter — Atalanta (23:45)	
Strasbur — PSZ (00:00)	
Lille — Nant (00:00)	
28-nji mayý (ýekşenbe):	
M. Yúnayed — Fulham (20:30)	
Celsi — Nýukas (20:30)	
Ewerton — Bornmut (20:30)	
Aston Willa — Brayton (20:30)	
Lids — Tottenham (20:30)	
Lester — West Ham (20:30)	
Yuwentus — Milan (23:45)	
30-nji mayý (sişenbe):	
Ankaragüjü — Galatasaray (22:00)	
31-nji mayý (çarşenbe):	
Sewilya — Roma (00:00)	
(Ýewropa Ligasynyň finaly)	

PREMIER LEAGUE (37) — 23 gol	
Tottenham—Brentford: 1-3 (Kejn 8 — Mbembo 26, Wissa 58, Fulham—K. Palas: 2 — Miroslav 45+5, Eduar 34, Ward 84), Liverpol—Aston Villa: 1-1 (Firmino 10 — Remzi 27), Wulverhampton—Ewerton: 1-1 (H Çan 29 — Mine 90+10), Burnmut—M. Yúnayed: 0-1 (Kazimiro 9), Nottingam—Arenat: 1-0 (Awonyi 19), West Ham—Lids: 3-1 (Ray 32, Bowen 72, Lançzi 90+4 — Remzi 17), Brayton—Southampton: 3-1 (Ferguson 29, Gross 69 — Eljusup 33), Man. City—Celsi: 1-0 (Akarev 12), Nýukas: 0-0	
27-nji mayý (şenbe):	
Borussia D — Maýns (18:30)	
Köln — Bawariya (18:30)	
Leipzig — Şalke (18:30)	
Florentina — Roma (21:00)	
Sewilya — Real Madrid (22:00)	
Inter — Atalanta (23:45)	
Strasbur — PSZ (00:00)	
Lille — Nant (00:00)	
28-nji mayý (ýekşenbe):	
M. Yúnayed — Fulham (20:30)	
Celsi — Nýukas (20:30)	
Ewerton — Bornmut (20:30)	
Aston Willa — Brayton (20:30)	
Lids — Tottenham (20:30)	
Lester — West Ham (20:30)	
Yuwentus — Milan (23:45)	
30-nji mayý (sişenbe):	
Ankaragüjü — Galatasaray (22:00)	
31-nji mayý (çarşenbe):	
Sewilya — Roma (00:00)	
(Ýewropa Ligasynyň finaly)	

27-nji mayý (şenbe):

Borussia D — Maýns (18:30)

Köln — Bawariya (18:30)

Leipzig — Şalke (18:30)

Florentina — Roma (21:00)

Sewilya — Real Madrid (22:00)

Inter — Atalanta (23:45)

Strasbur — PSZ (00:00)

Lille — Nant (00:00)

28-nji mayý (ýekşenbe):

M. Yúnayed — Fulham (20:30)

Celsi — Nýukas (20:30)

Ewerton — Bornmut (20:30)

Aston Willa — Brayton (20:30)

Lids — Tottenham (20:30)

Lester — West Ham (20:30)

Yuwentus — Milan (23:45)

30-nji mayý (sişenbe):

Ankaragüjü — Galatasaray (22:00)

31-nji mayý (çarşenbe):

Sewilya — Roma (00:00)

(Ýewropa Ligasynyň finaly)

27-nji mayý (şenbe):

Borussia D — Maýns (18:30)

Köln — Bawariya (18:30)

Leipzig — Şalke (18:30)

Florentina — Roma (21:00)

Sewilya — Real Madrid (22:00)

Inter — Atalanta (23:45)

Strasbur — PSZ (00:00)

Lille — Nant (00:00)

28-nji mayý (ýekşenbe):

M. Yúnayed — Fulham (20:30)

Celsi — Nýukas (20:30)

Ewerton — Bornmut (20:30)

Aston Willa — Brayton (20:30)

Lids — Tottenham (20:30)

Lester — West Ham (20:30)

Yuwentus — Milan (23:45)

30-nji mayý (sişenbe):

Ankaragüjü — Galatasaray (22:00)

31-nji mayý (çarşenbe):

Sewilya — Roma (00:00)

(Ýewropa Ligasynyň finaly)

27-nji mayý (şenbe):

Borussia D — Maýns (18:30)

Köln — Bawariya (18:30)

Leipzig — Şalke (18:30)

Florentina — Roma (21:00)

Sewilya — Real Madrid (22:00)

Inter — Atalanta (23:45)

Strasbur — PSZ (00:00)

Lille — Nant (00:00)

28-nji mayý (ýekşenbe):

M. Yúnayed — Fulham (20:30)

Celsi — Nýukas (20:30)

Ewerton — Bornmut (20:30)

Aston Willa — Brayton (20:30)

Lids — Tottenham (20:30)

Lester — West Ham (20:30)

Yuwentus — Milan (23:45)

30-nji mayý (sişenbe):

Ankaragüjü — Galatasaray (22:00)

31-nji mayý (çarşenbe):

Sewilya — Roma (00:00)

(Ýewropa Ligasynyň finaly)

27-nji mayý (şenbe):

Borussia D — Maýns (18:30)

Köln — Bawariya (18:30)

Leipzig — Şalke (18:30)

Florentina — Roma (21:00)

Sewilya — Real Madrid (22:00)

Inter — Atalanta (23:45)

Strasbur — PSZ (00:00)

Lille — Nant (00:00)

28-nji mayý (ýekşenbe):

M. Yúnayed — Fulham (20:30)

Celsi — Nýukas (20:30)

Ewerton — Bornmut (20:30)

Aston Willa — Brayton (20:30)

Lids — Tottenham (20:30)

Lester — West Ham (20:30)

Yuwentus — Milan (23:45)

30-nji mayý (sişenbe):

Ankaragüjü — Galatasaray (

Stambulda 2-nji iňlis-italýan finaly

UEFA Çempionlar Ligasynda finala çikan topalar beli boldy. Yarım finalyň jogap oýnusunda «Manchester Siti» öz meýdancasında soňky çempion «Real Madrid» taryhy hasap bilen, 4-0 hasabynda ýerliše sezewar etdi.

Her ýarymda 2 gol geçiren «Manchester Sitiň» gollarynyň 2-sini, oýnuň iň ökde oýnucy hem saýlanan Bernardo Silva (23, 37), beýlekileride Manuel Akanzi (76) bilen Julian Alwars (90+4) geçirdi. Sunlukda, 4-0, 2 oýnuň jemi boýunça da 5-1 hasabında üstün çikan «Manchester Siti» 2021-nji ýıldan soň 2-nji gezek finala çykdy. Şäheriller 2021-nji ýıldaky finalda «Çelsin» utulydpdy.

Çempionlar Ligasyndaky 100-nji ýerşini gaza-nan Pep Guardiola soňky 8 duşuşygynدا Karlo Ançelotti 6-nji sapar ýerliše sezewar etdi. Guardiola Ançelotti (107) we Fergusondan (102) soň 100 ýerşen yeten 3-nji tälimci boldy. Şeýle-de 4-nji gezek finala çikan Guardiola bu ugurda Ançelottiden soň 2-nji yerde barýr. Pep Guardiola «Real Madrid» 3-nji gezek bu ýarşydan çikanıñ ikinji tälimci boldy.

«Real Madrid» topary 2009-nji ýıldan soň, umumylıda 5-nji gezek Çempionlar Ligasynda 4-0 hasabında utuldy. Karlo Ançelotti Çempionlar Ligasyndaky 191-nji duşuşygyny geçirip, bu babańda Ser Aleks Ferguson bilen paýlaşyň rekordyny öz adyna geçirdi.

«INTER» 13 ÝLDAN SOŇ FINALDA

● İtalyanyň Milan şäherinde oýnalan UEFA Çempionlar Ligasyňğı çağında ýarım finalyň jogap duşuşygyn-da, «Derby Della Madonnina» derbisinde «Inter» köne

bäsdeşi «Milany» 1-0 hasabynda ýerliše sezewar etdi. Çekeleski we dartgyny geçen oýnuň ýeke-täk golunu 74-nji minutda argentinaly hüjümci Lautara Martines geçirdi. Sunlukda, 1-nji oýunda 2-0, jemi 3-0 hasabynda

yeňen «Inter» 13 ýıldan soň Çempionlar Ligasynda finala çykdy. 6-nji gezek finala adyny ýazdyran «Inter» soňky sapar 2010-nji ýıldan, Žoze Mourinonyň tälimçigindäge «Bawariýany» Diego Militononyň golla-ry bilen 2-0 ýerip, kubogoy eyeläpdi. «Inter» topary toparı 1965-nji ýillarda kazanypdy. Milan şäheriniň we 1967-nji we 1972-nji ýillardarda da finalda, de岐şiliğinde «Sel-tikdem» hem-de «Ayaksdan» asyng gelidip.

Şeýlelikde, UEFA Çempionlar Ligasyň 68-nji möwsumınıň finalynda «Manchester Siti» bilen «Inter» duşuşar we bu olaryň arasyndaky ikinji resmi duşuşyk bolar. Final duşuşygы 10-nji ýunda Türkijänin Stambul şäherindäki Atatürk Olimpiya stadiyonında geçirilir. Bu stadionda ozalam iňlis we italyan klubalary finalda duşuşydy. 2005-nji ýıldan şol taryhy finalda Angliyanıň «Liverpool» topary İtalyanyň «Milan» toparyndan esasy we goşmaça wagty 3-3 hasabynda de岐likde tamamlanan duşuşylda 11 metr jerime urgularnyň netisinde üstün çykdy.

«Manchester Siti» bilen «Inter» arasyndaky finala polşaly Simon Marçiniak eminli eder. 42 ýaşyndaky Marçiniak Katar 2022 Dünyä Kubognyny finalynda da jürlewük çalypdy. Ofia finalda Pawel Sokoński bilen Tomasz Listkiewicz ýardam berer. Duşuşygы 4-nji emini rumyniýaly Istanwan Ko-waç bolar. Duşuşyk Ağşabat wagty bilen 00:00-da başlar.

«INTER» 13 ÝLDAN SOŇ FINALDA

● İtalyanyň Milan şäherinde oýnalan UEFA Çempionlar Ligasyňğı çağında ýarım finalyň jogap duşuşygyn-da, «Derby Della Madonnina» derbisinde «Inter» köne

Budapeştde «Sewilyá» bilen «Roma» duşuşar

UEFA Yewropa Ligasyň finalynda İspaniýanyň «Sewilyá» topary bilen İtalyanyň «Roma» topary duşuşar. Yarım finalyň jogap duşuşygyn-da «Yewuentus» myhimançykda «Sewilyá»dan goşmaça wagtyda asyng geldi (2-1). İtalyanlar 65-nji minutda Wlahovici goly bilen ikinji bolup hasaby açsalaran, olara bu üstünlüğini saklamak başartmadı. 71-nji minutda Suso hasaby de岐ledi. Duşuşygы esasy wagty 1-1 ni duşuşykdaky ýaly 1-1 hasabında de岐likde tamamlandı. Goşmaça 30 minut berilip, eýyäm 5-nji minutynda, ýagny 95-nji minutda Erik Lamela «Sewilyá» öñe geçirdi. Bu duşuşykdaky soňky gol boldy we «Sewilyá» finala adyny ýazdyrdy. 7-nji gezek finala çikan «Sewilyá» mündan öňki 6 finalda da kubogoy eyeläpdi (2006, 2007, 2014, 2015, 2016, 2020).

UEFA Yewropa Ligasyňň hojaýyny hasaplanýan «Sewilyá»nyň finaldaky garşıda-da başga bir italyan klubы «Roma» boldy. «Roma» 1-0 hasabında ýerliše gazanan duşuşygynagy jogap oýnusunda «Baýer» bilen golsuz de岐me-deň oýnap, Yewrokuboklarda bassyr 2-nji sapar finala çykdy. Rimiler geçen möwsumda Yewropa Konferensiya Ligasyňny ikinji çempiony bolupdy. Duşuşylda goraga aýratyn üns beren rimiler lewerkuzenilereř 20-den gowrak urugusny sowmagy başardy. «Roma» topary UEFA-nyň ýaryşylarında 4-nji gezek finala çykyp, olar diňe Konferensiya Ligasynda çempionlyk gazandı.

«Sewilyá» bilen «Romanyň» arasyndaky final duşuşygы 31-nji mayda Wengriýanyň paytagty Budapeşt şäherindäki «Puşkaş Arena» stadiyonunda oýnalar. Ağşabat wagty bilen 00:00-da başlanjak oýna anglıly Antoni Teýlor eminlik eder.

SOŇKY MINUTLARDA GAZANYLAN YEŃİŞ

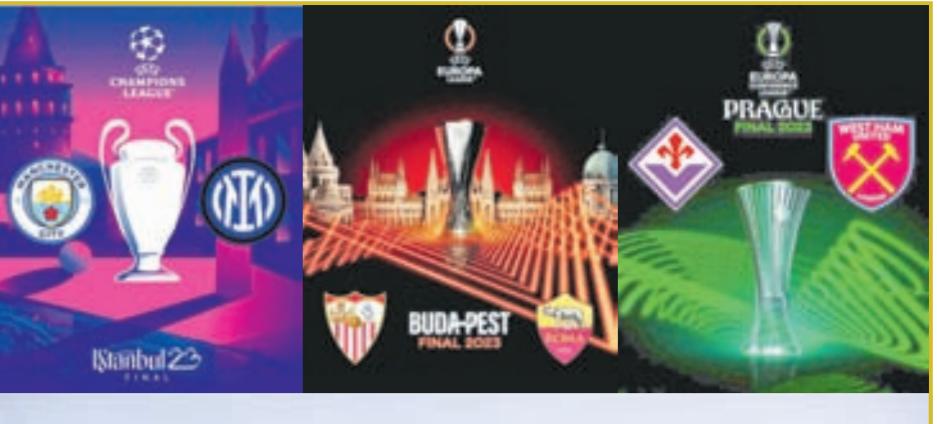
UEFA-nyň taze bäsleşigi Yewropa Konferensiya Ligasynda da finala çikan topalar bellı bolup, edil Çempionlar Ligasyndaky ýaly iňli hem-de italyan klubalary finalda duşuşarlar. Öz meýdancasında 2-1 asyng gelen «Fiorentina» myhimançykda «Bazel» goşmaça wagtyda 3-1 hasabında ýerdi. Duşuşygы esasy wagtynda «Fiorentina» Nikolas Gonzalesiň (35, 72) gollary bilen 2-1 hasabında öňre saylandı. «Bazel»ň golunu 1-nji oýunda ýerliş pölküsini geçirgen Çarli Armandi (55) geçirdi. Goşmaça 30 minutýn üstünne berlen 10-nji minutda, ýagny 120+10-nji

minutda Antonin Barak «Fiorentinany» finala çakan pölkünü derwezä girizdi. «Fiorentina» topary 33 ýıldan soň UEFA-nyň ýaryşylarında finala çykdy. Şu wagta çenli diňe 1961-nji ýilda ozalky çesinde 2-1 hasabında ýerliş gazanan «West Ham» topary myhimançykda AZ klubundan 1-0 hasabında üstün çykdy. Londonlylara ýerliş getiren ýeke-täk goly 90+4-nji minutda Pablo

Kubokçylaryň Kubogy ýarşında çempion bolan «Fiorentina» 5-nji gezek Yewrokuboklar da finalda oýnar. Oz meýdancasında 2-1 hasabında ýerliş gazanan «West Ham» topary taryhyndan UEFA-nyň esasy ýaryşyndan 3-nji gezek finalda oýnar. 1965-nji ýilda Kubokçylaryň Kubogy ýaryşynda ýerliş gazanan «West Ham» 1976-nji ýilda finalda ýerlişti.

«Fiorentina» bilen «West Hammyň» arasyndaky final duşuşygы 7-nji ýunda Çehiýanyň paytagty Pragadaky 19 mübi 370 janköýerlik «Fortuna Arena» stadiyonunda oýnalar. 00:00-da başlanjak duşuşyda İspaniýaly Karlos del Serro Grande jürlewük çalar.

29 ýıldan soň UEFA-nyň 3 ýarysynda-da ITALÝAN KLUBLARY FINALDA

Söňky ýillarda UEFA-nyň ýaryşyndarında juda seýrek çempionlyk gazanan italyan klubalary finalda-da juda seýrek çykýydar. Yöne bu möwsum italyan klublary üçin diýsei üstünlilik dowam edýär. Házırkı wagtyda UEFA-nyň klub ýaryşylarında 3-sinde hem italyan klublary finalyň bir tarapy bolup durýar. UEFA Çempionlar Ligasyň finalynda «Inter» bilen «Manchester Siti», UEFA-nyň 2-nji de岐eli ýaryşy Yewropa Ligasyň finalynda «Roma» bilen bu kubogoy iň köp gazanan «Sewilyá» duşuşar. UEFA-nyň taze bäsleşigi bolan Yewropa Konferensiya Ligasynda da «Fiorentina» kubogoy eýelejek 2-nji italyan klub bolmak üçin finalda «West Ham» bilen güç sinyanşar.

Italyan klublary UEFA-nyň 3 ýarysynda bir möwsumda bilelikde mundan öň 4 gezek finala çykdy. Bu gezekeklary 5-nji synanyşygy bolalar. İkinji gezek 1988/89 möwsumında Çempionlar Ligasynda «Milan» Rumuniýanyň «Stýaua» topary 4-0, UEFA Kubogydý «Napoli» Geraniýanyň «Stügart» topary 2 oýnuň netijsesi boýunca ýeriyär (2-1, 3-3).

İtalyan klublary UEFA-nyň 3 ýarysynda da bir wagtyda soňky gezek 1993/94 möwsuminde finale oýnapdy. Söň möwsumda Çempionlar Ligasynda «Milan» Afinyda «Barselonany» 4-0, UEFA Kubogydý «Inter» topary «Austria Salzburg» (házırkı «RB Salzburg») 2 ýerde-de 1-0 hasabında ýeriyär. «Parma» bolsa Kubokçylaryň Kubogy ýaryşyň finalynda Barselonadan 2-0 hasabında utulýar.

İtalyan klublary şol basqarşyyny indiki möwsumde-de, ýagny 1989/90 möwsumünde, üstesine klublarynyň synanyş ardyryp gaýtalayär we 3 ýarşyda çempionlyk gazanýar. Bu olaryň bir möwsumda 3 ýarşyda da çempionlyk gazanýan ikinji we hazırlıkce ýeke-täk möwsumı bolýar.

«Milan» Çempionlar Ligasynda «Benfikany» 1-0 hasabında ýeriyär. UEFA Kubogydý bolsa 2 italyan klubu duşuşup, «Yewuentus» «Fiorentinany» 2 oýnuň netijsesine görâ ýerlişle sezewar edýär (3-0, 0-0). Kubokçylaryň Kubogy ýaryşynda 1 möwsumda «Barselonadan» utulan «Sampdoria» şu ýylyň ýanwarynda aradan çylan meşhur ýıldızı Janluka Wialliniň gollary bilen «Anderlecht» 2-0 hasabında ýerliş, kubogoy asmano gösterýar.

İtalyan klublary 1992/93 möwsumında-de UEFA-nyň şol wagty 3 klub ýaryşynda finalda çykys edýär. UEFA-nyň 1-nji de岐eli ýaryşy UEFA Çempionlar Ligasy adyny alın ikinji möwsumda «Milan» finalda «Marsel» bilen duşuşup, 1-0 hasabında asyng gelýär. UEFA Kubogydý «Yewuentus» 2 ýerde-de 3-1 we 3-0 hasaplar

TÜRKMENISTANYŇ «HALKBANK» PAÝDARLAR TÄJIRÇILIK BANKY

Bagtyýar zamanamyzyň hormatly işewürleri!

Türkmenistanyň «Halkbank» paýdarlar tajircilik banky işewürlere hasaplaryny döwrebap we ýonekeyleşdirilen usulda dolandyrmaga mümkünçilik berýän «Internet-banking» hyzmatyny hödürleyär.

Bu hyzmat bilen ýurdumyzyň islendik künjeginde internede birikdirilen enjam arkaly:

- ✓ Bank hasaplarynyň galyndysyny barlamak we hasaplaryň görürmesini almak;
- ✓ Satyn alnan harytlar we ýerine ýetirilen hyzmatlar üçin hasaplaşyklary geçirmek;
- ✓ Alnan karz serişdelerine gözegçilik etmek;
- ✓ Bank bilen onlaýn tertipde harbaraşmak, maglumat alyşmak we beýleki bank hyzmatlyryndan peýdalanan mak ýalı dörlü görnüşli bank amallaryny özbaşdak ýerine ýetirip bilersiňiz.

«Internet-banking» hyzmatyny birikdirmek isleseňiz Türkmenistanyň «Halkbank» paýdarlar tajircilik bankyň «Internet-banking» hyzmaty Size serişdelerini günüň islendik wagtynda ygtybarly dolandyrmaga we wagtyňzy tygşytlamaga ýardam berer.

Habarlaşmak üçin telefon belgilerimiz:
44-49-60, 44-48-43, 44-48-36.

www.halkbank.gov.tm

«Halkbank» – bankyň esasy gymmatlygy müşderilerdir!

Abuna-2023 TÄZELIKLERİ TÄZELIGINE OKAÑ!

GADYRLY OKYJYLAR!

«Zaman-Türkmenistan» gazetine 2023-nji ýylyň II ýarymy üçin abuna ýazylyşygy dowam edýär. Gazetimize ýazylmak üçin «Türkmenpoçtanyň» isleidik şahamcasyna ýüz tutup bilersiňiz. Şeýle-de, gündelik täzelikleri zamanturkmenistan.com.tm internet sahypasyndan okap bilersiňiz.

